92:1

1 dec.1939

<u>Ryskt angrepp mot Finland börjar.</u>

Finska försvarsministeriets pressbyrå meddelar: Ryssarna överskredo på morgonen 30/11 utan föregående krigsförklaring på flera ställen gränsen. På eftermiddagen hade det ryska framträngandet överallt stoppats. Under dagens lopp ha ryska flygplan i främsta rummet - utan föregående varning - bombarderat flera samhällen. Helsingfors bombarderades 2 gånger. Bombardemanget riktade sig i främsta rummet mot civilbefolkningen och bombardemangets följder blevo ödesdigra. Dessutom bombarderades Viborg, Enso, där sjukhuset förstördes, Lahti, Hangö, Kotka, Kemijärvi, Kittilä och Petsamo. Den ryska flottan bombarderade under dagens lopp Seitskär och några kusttrakter. Anden hos våra trupper är god och hurtig och befolkningen förhåller sig lugn och beslutsam till händelserna.

(TT fr Helsingfors)

<u>Mannerheim överbefälhavare.</u>

Finska republikens president utfärdade 30/11 följande proklamation om krigstillstånd: "För att upprätthålla rikets försvar och vidmakthålla rättsordningen förklaras republiken Finland i krigstillstånd. Fältmarskalk Mannerheim har utnämnts till överbefälhavare för de finska trupperna."

(TT fr Helsingfors)

92:2

1 dec.1939

Finska regeringen avgår.

Finlands regering har beslutat avgå efter att ha erhållit riksdagens fulla förtroende vid det hemliga sammanträde som ägde rum vid 20-tiden 30/11 på obekant plats. Officiellt meddelas, att den direkta orsaken till regeringens avgång är att man önskar få en regering som har riksdagens samtliga partier bakom sig. (Soc.D. fr Helsingfors)

Tal av Tanner.

Finansminister Tanner höll 29/11 ett tal om Finlands ekonomiska liv. Han förklarade, att Finland icke oroade sig för sin livsmedelsförsörjning. Det förfogar över nästan tillräckligt med brödsäd och har överskott på fettämnen. Finanserna äro sunda och statsskulden obetydlig.
(TT fr Helsingfors)

Tal av Molotov.

Utrikeskommissarie Molotov höll 29/11 ett radiotal, vari han bl.a. yttrade: "Den fientliga politik, som den nuvarande finska regeringen för mot vårt land tvingar oss att vidta omedelbara åtgärder för att trygga statens yttre säkerhet. Som ni veta har sovjetryska regeringen de båda senaste månaderna tålmodigt fört underhandlingar med finska regeringen rörande förslag, som i nuvarande oroväckande situation ansetts såsom ett ofrånkomligt minimum för att trygga vårt lands och speciellt Leningrads säkerhet. Vid dessa överläggningar har finska regeringen intagit en oresonlig och mot vårt land fientlig hållning. Trots alla eftergifter vi gjort ha överläggningarna

92:3

1 dec. 1939

icke lett till något resultat. Man kan nu se följderna. De senaste dagarna har den finska militärklicken börjat hänge sig åt avskyvärda provokationer vid den rysk-finska gränsen, däri inbegripet artilleribeskjutning mot våra trupper nära Leningrad. Allt detta har slutligt klarlagt, att den nuvarande finska regeringen, som är bunden genom sina ryskfientliga förbindelser med imperialisterna, icke vill upprätthålla normala relationer med Sovjetunionen... Sovjetunionen har hemkallat sina diplomatiska representanter och givit militärbefälet order att hålla sig berett. Vi anse Finland, vilken regim som än råder där för en oavhängig, suverän stat beträffande hela sin utrikes- och inrikespolitik." Molotov erinrade slutligen om att Sovjetunionen 1918 gjort allt för att skapa Finland och därför ej kunde misstänkas vilja hota dess självständighet. (TT fr Moskva)

Amerikanskt medlingsförsök. Enligt vad amerikanska ambassaden i Moskva meddelat har USA:s chargé d'affaires 30/11 avlagt besök hos ställföreträdande utrikeskommissarien Potemkin. Han hade i uppdrag att erbjuda sovjetregeringen Förenta Staternas bona officia i och för medling i den finsk-ryska konflikten.

(TT fr DNB)

92:4

1 dec.1939

Brittiska mine-ringar. I Nordsjön har Storbritannien utlagt nya minfält, som täcka ett område av omkr. 300 kvmiles ungefär halvvägs mellan Themsenmynningen och Schelde. (TT fr London)

Fullmakter åt franska regeringen. Vid sammanträde 30/11 antog franska deputeradekammaren ett förslag om fullmaktslag för regeringen med 318 röster mot 175. (TT fr Paris)

Fransk regeringsförklaring. Konseljpresident Daladier och vice konseljpresident Chautemps uppläste 30/11 i kammaren och senaten en regeringsförklaring, däri bl.a. förklaras, att efter krigsutbrottet har den franska försvarslinjen kraftigt utbyggts. "Det finnes icke minsta spricka i det fransk-engelska blocket, som besjälas av en orubblig vilja till seger... Frankrike skall förhandla, då det onda, som tillfogats svaga nationer kan gottgöras och en varaktig säkerhet upprättas." (TT fr Paris)

x

93:1

2 dec.1939

Tal av P.A.Hansson.

Statsminister Hansson talade 1/12 i Norrköping vid ett av arbetarkommunen anordnat möte och yttrade därvid bl.a.: "På sina håll drar man sig icke för att misstänkliggöra uppriktigheten i vår neutralitetsvilja och neutralitetspolitik. Man sätter ifråga vår självständighet gentemot vissa stormaktsintressen och tar den naturliga återhållsamheten, när det gäller offentliga uttalanden av utrikespolitisk natur, till intäkt för insinuationer om "äventyrspolitik". Den trafiken bedrives mest från kretsar, vilka uppenbarligen låta sig ledas av andra synpunkter än svenska. Då ännu icke en riksdagsdebatt rörande utrikespolitiska förhållanden som beröra vårt land kunnat äga rum, beror detta icke på att regeringen vill undanhålla riksdagen eller folket upplysningar eller att den har något att fördölja. Riksdagspartierna ha för övrigt informerats så långt upplysningar ha funnits att lämna. Uppriktigheten i vår neutralitetsvilja är densamma som alltid. Våra fartyg ha uppbringats och i flera fall sänkts. Vår på hundraårig hävd grundade territorialgräns har icke respekterats. Anledningar till föreställningar och protester från vår liksom andra neutralas sida ha blivit flera och större. Men från vår sida har icke någonting gjorts eller underlåtits som kan ge anledning till misstro mot det redliga uppsåtet och den allvarliga viljan att följa den neutralitetens väg vi från

93:2

2 dec.1939

början själva valt och så klart markerat. Vi äro fullt medvetna om att vi äro ett litet folk och vi behöva icke någon erinran därom, ej heller om vad sann neutralitet är. Neutraliteten innefattar även för de små både rätt och plikt att hävda sig och sina intressen. Vår strävan att upprätthålla kontakten med andra neutrala alliansfria stater, för bevakande av de neutralas gemensamma rättigheter, är icke något avsteg från den valda vägen. Så är heller icke vår strävan att utveckla och stärka det nordiska samarbete som vuxit fram i fredens hägn och är uttryck för en naturlig gemenskap mellan nära grannar av samma skaplynne. Detta samarbete har aldrig haft något annat syfte än fredlig gärning. Den förståelse som från de övriga nordiska folken strömmar Finlands folk till mötes är en utlösning av samma känslor, som skulle tala för varja annan medlem i den nordiska statskretsen, som befunne sig i betryck. Att ur den uttolka någonting annat kan endast den som icke känner Nordens folk eller som talar mot bättre vetande. Med bestörtning och djupaste beklagande ha vi mottagit underrättelserna om de senaste dagarnas händelser. Vi våga dock alltjämt hysa förhoppning att det ännu skall kunna finnas en utväg att begränsa olyckans omfattning." (Sv.D.)

<u>Sverige företräder Finland.</u> Svenska regeringen har beslutat tillmötesgå en framställning från den finska regeringen om övertagandet av skyddet av de finska intressena i Sovjetunionen. (DN)

93:3

2 dec.1939

Inga krav mot Norge.

Med anledning av rykten i olika utländska tidningar om att Sovjetunionen skulle ha framställt krav till Norge om att erhålla tre nordnorska hamnar meddelar norska utrikesdepartementet, att Sovjetunionen icke framställt några territoriella krav mot Norge. (TT fr Oslo)

Finsk krigsrapport.

Finska försvarsministeriets presscentral meddelar följande om händelserna 1/12: Under dagens lopp ha strider förekommit längs hela gränsen. Underrättelserna från trakterna norr om Ladoga visa, att de ryska trupperna där äro i livlig verksamhet. Kraftigast har fienden angripit vid Suojärvi, där han lidit svåra förluster. Norr om Ladoga ha anfall gjorts överallt där något slags vägar funnits. Av allt att döma äro dessa angrepp resultat av åtminstone två veckors målmedvetna förberedelser. Också på Karelska näset ha livliga operationer förekommit. Ryssarna ha fortsatt sina anfallsförsök, kraftigt stödda av artilleri. Blott på några få punkter ha de emellertid kunnat notera mindre framgångar. I allmänhet ha de slagits tillbaka med stora förluster. De ryska flygstridskrafterna ha under dagens lopp företagit talrika bombraider över Finland, varvid de samtidigt själva ledo stora förluster. I rapporten omtalas vidare:Bomber fälldes över bl.a. Helsingfors,Viborg och Hangö. En artilleristrid mellan den ryska kryssaren "Kirov" och Russarö fort ägde rum, varvid kryssaren tvingades att retirera. Ryssarna upp-

93:4

2 dec.1939

ges i rapporten ha förlorat 11 flygplan och 36 tanks. (TT fr Helsingfors)

Ny finsk regering.

Den nya finska regeringen färdigbildades 1/12. Republikens president utnämnde till statsminister chefsdirektören för Finlands bank, Risto Ryti, framstegspartiet. I övrigt får ministerlistan följande utseende: Utrikesminister Väinö Tanner, socialdemokrat; justitieminister S.O. Söderhjelm, svenska folkpartiet; inrikesminister friherre Ernst von Born, svenska folkpartiet; försvarsminister Niukkanen, agrarpartiet; finansminister Pekkala, socialdemokrat; undervisningsminister Hannula, agrarpartiet; jordbruksminister Heikkinen, agrarpartiet; biträdande jordbruksminister Koivisto, agrarpartiet; kommunikationsminister och minister för allmänna arbeten Salovaara, socialdemokrat; handels- och industriminister bergsrådet Kotilainen, samlingspartiet; socialminister K.A. Fagerholm, socialdemokrat; minister för folkförsörjningen bankdirektör Fieandt; minister utan portfölj statsrådet Paasikivi, samlingspartiet. (DN fr Helsingfors)

Rysk kommuniké om krigsutbrottet.

I en kommuniké från Sovjetryska telegrambyrån 1/12 säges: Kl. 2. f.m. 30/11 kränkte en grupp finska soldater sovjetryska gränsen vid Kovjna norr om Ladoga och anföll en gränspostering tillhörande röda armén. Finnarna slogos

93:5

2 dec.1939

tillbaka. Kommunikén omtalar därefter två andra finska gränskränkningar samma natt å Karelska näset och fortsätter: "Med anledning av dessa nya provokationer från den finska militärklickens sida gav den röda arméns överkommando order att gå till anfall och 30/11 kl.8 på morgonen överskredo trupper tillhörande Leningrads militärdistrikt finska gränsen på Karelska näset." (TT fr Moskva)

Kuusinenregeringen.

Moskva radio meddelade 1/12 att i Terijoki i nordöstra Finland bildats en ny finsk regering, som bestod av män från de vänstra partierna och representanter från militären. Regeringen bär namnet:"Den demokratiska finska republikens regering", och ministerpresident i regeringen är Kuusinen, som även skulle fungera som utrikesminister. Regeringens sammansättning skall sedermera godkännas av ett nyvalt parlament. Kuusinen, var före finska frihetskriget en känd kommunistledare i Finland. Efter kriget flydde han tillsammans med en rad andra kommunistledare till Ryssland.

(UP från Moskva och DN)

Proklamation av Kuusinen.

Den "finska folkregeringen" i Terijoki har i radio utsänt en proklamation, vari förklaras, att "regeringen" helt godkänner och stöder den röda arméns operationer på finskt område. (TT fr Moskva)

93:6

2 dec.1939

Uttalande av Roosevelt.

President Roosevelt fördömde på en presskonferens 1/12 det sovjetryska anfallet på Finland. Han meddelade, att han icke mottagit något svar från Moskva på sitt erbjudande om bona officia. (UP fr Washington)

Vädjan från Roosevelt.

President Roosevelt har genom de amerikanska representanterna i Moskva och Helsingfors låtit överlämna ett budskap, vari han ber om försäkringar att intetdera landets stridskrafter under några omständigheter skola företaga flygangrepp mot civilbefolkningen eller mot (icke) befästa städer. (TT fr Washington)

Ryskt svar till Roosevelt.

Sovjetryska telegrambyrån offentliggör ett meddelande om Molotovs mottagande av Förenta staternas ambassadör vari det heter: Med anledning av de deklarationer som Förenta staternas ambassadör på uppdrag av president Roosevelt avgav, förklarade Molotov: "Roosevelts önskan att en bombardering av finska städernas befolkning från flygplan icke skall tillåtas, måste i den mån den framföres till sovjetregeringen bero på ett missförstånd. Sovjetryska flygplan ha icke beskjutit städer och ämna icke heller göra det, utan de ha beskjutit flygplatser. För vår regering äro nämligen den finska befolkningens intressen icke mindre dyrbara än för vilken som helst annan regering." (TT fr DNB)

93:7

2 dec.1939

Sovjet får ej vapen.

Utrikesminister Hull bebådade vid pressekonferens 1/12 att Förenta staterna komme att pålägga ett "moraliskt embargo" på skeppningar av flygplan och vapen till Sovjetunionen. Krigsdepartementet har redan meddelat, att det icke kommer att ge tillstånd till några ytterligare militära leveranser till Ryssland. (TT fr Washington)

Brittiska inkallelser.

Enl.en 1/12 i London utfärdad proklamation inkallas unga män intill 23 års ålder till militärtjänstgöring. Antalet personer som beröras av förordningen anslås till 1/4 milj. (TT fr Reuter)

Polska jagare verksamma.

Polska telegrambyrån i Paris meddelar 1/12: Under krigets första 11 veckor ha 3 polska jagare, som förenat sig med den brittiska flottan, sänkt 3 tyska ubåtar. (TT fr Paris)

Fartygsförluster.

Den sammanställning över fartygsförluster under november som gjorts i svenska marinledningen visar, att ett sammanlagt handelstonnage på omkr.212.000 ton gått förlorat under månaden, härav 79.000 ton på England och 23.000 på Tyskland. Engelska örlogsflottan har under november förlorat 2 minsvepare och 2 jagare. Enligt tyska uppgifter skulle en tung kryssare av Londonklassen ha

93:8

2 dec.1939

sänkts. Denna uppgift har dock dementerats av engelska amiralitetet. Franska örlogsflottan har icke lidit några förluster. Angående de tyska u-båtarna föreligga inga säkra uppgifter. Enligt de allierade skulle antalet sänkta ubåtar uppgå till omkr.30. (DN)

94:1

3 dec.1939

Svensk beredskap. Med anledning av den inträdda förändringen i det internationella läget har svenska regeringen 2/12 beslutat åvägabringa en avsevärd förstärkning av rikets militära försvarsberedskap. Härav föranledda inkallelser avse främst Norrland, Gotland och kustfästningarna. (Sv.D.)

Svensk budget. I den 2/12 avlämnade propositionen med förslag till beräkning av vissa inkomster och utgifter på tilläggsstat I räknar finansministern med ett möjligt underskott i budgetutfallet på i runt tal 520 milj.kr. Häromot svarar på inkomstsidan värnskatten med 150 milj.kr. övriga skattehöjningar med 100 milj. kr och ökat bidrag från folkpensioneringsfonden med 20 milj. kr. Det beräknade underskottet reduceras därmed till 250 milj. kr att belasta budgetutjämningsfonden, vars behållning uppgår till i runt tal 165 milj. kr. (Sv.D.)

Angrepp mot Sandler. Ett angrepp på utrikesminister Sandler återfinnes 2/12 i en ledande artikel i Essener National-Zeitung:"Under det att Finland har känt Tysklands hållning", konstateras det, "har landet uppenbarligen gjort sig farliga illusioner ifråga om sina vältaliga vänner i andra länder. Detta ödesdigra självbedrägeri skulle inte ha varit möjligt och det hade faktiskt

94:2

3 dec.1939

kunnat undvikas, om den finska regeringen inte hade ställt sig under inflytande av de folkförbundsideologier som Eden och lord Cecil stått i spetsen för och vilkas skandinaviske förmedlare den svenske utrikesministern ständigt har varit." (DN fr Berlin)

Finland till N.F.

Finlands regering beslöt 1/12 att Finland skall underställa den situation, som uppstått i relationerna mellan Finland och Sovjetunionen NF:s behandling. (TT fr Helsingfors)

Mannerheims första dagorder.

Finske överbefälhavarens dagorder nummer 1 lyder: "Republikens president har 30/11 utnämnt mig till överbefälhavare för rikets försvarsmakt. Finlands tappra soldater. Jag går till denna uppgift i en stund då vår arvfiende än en gång överfaller vårt land. Förtroende till sin chef är första villkoret för framgång. Ni känner mig och jag känner eder och vet, att envar i landet är färdig att fylla sin plikt ända in i döden. Detta krig är ej annat än frihetskrigets fortsättning och sista akt. Vi kämpa för våra hem, vår tro och vårt fosterland." (TT fr Helsingfors)

Evakuering i Finland.

Finska evakueringsbyrån meddelar 2/12: Enär det visat sig att det sovjetryska flygvapnet på det mest hänsynslösa sätt angriper den skyddslösa civilbefolkningen uppmanas invånarna i huvudstaden och andra städer i södra

94:3

3 dec.1939

Finland, vilkas närvaro på platsen icke är oundgängligen nödvändig, att omedelbart söka sig till landsbygden. (TT fr Helsingfors)

Petsamo håller stånd.

Finska försvarsministeriets pressbyrå meddelar 2/12: "Petsamo innehas trots fiendens kraftiga tryck fortfarande av våra trupper." (TT fr Helsingfors)

"Kirov" skadad.

Från Tallinn meddelas 3/12:
Den ryska kryssaren "Kirov", som blev svårt skadad av Hangöbatteriernas eld, har anlänt till Tallinn för reparation. (TT fr Stefani)

Flygraid mot Helgoland.

Brittiska flygministeriet meddelar 2/12:"Ett starkt bombflygsförband ur engelska flygvapnet utförde 2/12 ett angrepp mot tyska krigsfartyg i närheten av Helgoland." (TT fr Reuter)

Tyska fartygsförluster.

Från London meddelas 2/12:
Ett sammanlagt tyskt handelstonnage om 145.301 ton har tagits eller sänkts sedan krigets början. (TT fr London)

x

95:1

4 dec.1939

Finsk förhandlingsvilja.

Vid sitt första sammanträde beslöt den nya finska regeringen att fortfarande eftersträva en fredlig lösning av den konflikt som uppstått mellan Finland och Sovjetunionen samt att i avsikt att framställa nya och positiva förslag för uppnående av samförstånd med Sovjetunionen genom förmedling av Sveriges sändebud i Moskva vända sig till Sovjetunionens regering med en förfrågan huruvida den vore villig att i angivet syfte återupptaga förhandlingarna. (TT fr FNB)

N.F:s råd sammankallas.

N.F.-rådets medlemmar ha sammankallats till 9/12. Beslutet har fattats av N.F:s generalsekreterare Avenol sedan Finlands representant överlämnat den finska noten. (TT fr Genève)

Helsingfors utrymt.

Från Helsingfors meddelas:
Kvinnor och barn ha 3/12 tvångsevakuerats från Helsingfors. Från gryningen till mörkrets inbrott ha människor oavbrutet lämnat staden. (Sv.D. fr Helsingfors)

Fallskärmstrupper.

Från Sandvik meddelas:
Hårda strider utkämpades 3/12 i fjällen norr om Salmijärvi,där de finska trupperna omringat en rysk avdelning på 200 man. Den ryska avdelningen utgöres av fallskärmstrupper,som landsatts av en rysk flygeskader. (UP fr Sandvik)

95:2

4 dec.1939

Luftkrigets offer. Enligt officiella finska uppgifter äro vid de ryska flygangreppen åstadkomna skadorna intill 3/12 följande: I Helsingfors 30/11 55 döda, 1/12 10 döda, under båda dagarna sammanlagt 160 skadade. 15 byggnader ha helt eller delvis sammanstörtat, 11 byggnader brunnit och 233 fått fasadskador. Civilbefolkningen har beskjutits från ryska flygplan i Helsingfors och Elimä. Rapporten omtalar ett mindre antal skadade hus i andra delar av landet. I hela landet sammanlagt 85 döda och 181 skadade. (TT fr Helsingfors)

Demonstrationer för Finland. Från Rom meddelas:
Den finske ministern i Rom bars 3/12 genom Rom på axlarna av entusiastiska fascister, vilka tidigare demonstrerat utanför den ryska ambassaden och där ropat "Ned med Sovjet". (Times fr Rom)

Japansk framstöt. Från Tokyo meddelas:
De japanska trupperna ha företagit en framstöt i provinsen Fu-Chien, där några krigsoperationer icke förekommit sedan ockupationen av Amoy.
(TT fr Havas)

X

96:1

5 dec.1939

Ryskt svar till Finland.

Den ryska radion utsände 4/12 följande kommuniké: "Kamrat Molotov mottog 4/12 Sveriges minister i Moskva, Winther, vilken till honom förmedlade den s.k. finska regeringens önskan att inleda nya förhandlingar med Sovjetunionen Kamrat Molotov förklarade, att den ryska regeringen icke erkände denna s.k. finska regering, då den redan lämnat Helsingfors och begivit sig till okänd uppehållsort, Molotov yttrade vidare, att det icke kunde bli fråga om några som helst förhandlingar. Den ryska regeringen erkänner endast regeringen Kuusinen, med vilken den avslutit ett fördrag om ömsesidigt bistånd och ömsesidig vänskap, vilket är den enda garantien för fredliga relationer mellan Sovjetunionen och den demokratiska republiken Finland."

(TT fr Moskva)

Finska regeringen kvar i Helsingfors.

Officiellt meddelas 5/12 i Helsingfors, att påståendena om att Finlands regering icke skulle uppehålla sig i Helsingfors sakna all grund.

(TT fr Helsingfors)

Mineringar vid Åland.

Från finska statsrådets informationscentral meddelas 4/12: Hittills har Finland icke genomfört några åtgärder för Ålands försvar. På grund av de nu inträffade händelserna har detta försvar likväl blivit vår skyldighet och för den skull har vårt försvarsväsen på sätt som förutsättes i 1921 års överenskommelse vidtagit åtgärder för att trygga Åland och dess vattenområde. I en-

96:2

5 dec.1939

lighet med sagda överenskommelse har meddelande om dessa åtgärder gjorts till Nationernas förbund varjämte meddelande om att Ålands vattenområde minerats lämnats till de utländska beskickningarna här.

(TT fr Helsingfors)

Sovjetunionen och N.F.

Med anledning av förslaget att sammankalla Nationernas förbunds råd till ett extraordinarie sammanträde med anledning av rysk-finska kriget i december har Molotov tillställt Avenol en förklaring, daterad 4/12, vari det bl.a. heter: "Förslaget synes min regering vara helt ogrundat. Sovjetunionen befinner sig ej i krig med Finland och hotar ej det finska folket med krig. Hänvisningen till artikel 11 par.1 i N.F.-statuten är således oriktig. Sovjetunionen befinner sig i fredliga relationer med Finlands demokratiska republik, med vars regering Sovjetunionen 2/12 detta år slutit avtal om inbördes bistånd och vänskap. Genom detta avtal ha alla frågor reglerats om vilka vi förgäves underhandlat med representanter för Finlands forna regering. Regeringen i den demokratiska finska republiken har i sin deklaration av 1/12 vänt sig till Sovjetunionens regering med uppmaning att lämna Finlands demokratiska republik bistånd med utnyttjande av sina militära styrkor i syfte att med förenade ansträngningar snarast möjligt likvidera den ytterst farliga krigshärden som skapats i Fin-

96:3

5 dec.1939

land av dess forna regering. Under ovannämnda förhållanden kan hr Rudolf Holstis hänvändelse till Nationernas förbund ej tjäna som anledning till sammankallandet av Nationernas förbunds råd och församling, så mycket mer som de i vilkas namn hr Rudolf Holsti vänder sig till Nationernas förbund icke äro verkliga representanter för det finska folket. I den händelse Nationernas förbunds råd oaktat ovan anförda synpunkter sammanträder för att granska hr Rudolf Holstis hänvändelse, skulle Sovjetunionen icke anse det möjligt att delta i dessa sammanträden. Detta beslut stärkes även av det faktum att det av Nationernas förbunds generalsekreterare lämnade meddelandet om sammankallande av Nationernas förbunds råd och församling har en för Sovjetunionen förolämpande karaktär och att vidare innehållet i hr Rudolf Holstis brev visar sig klart oförenligt med fordringarna på tillbörlig aktning gentemot Sovjetunionen." (TT fr DNB)

Prag förlorar självstyrelsen.

I ett tal 4/12 meddelade ställföreträdande borgmästaren i Prag att en auktoritär ledning skall införas i Prag och att det hittillsvarande beslutande organet skall förvandlas till ett rådgivande organ. (TT fr DNB)

Ubåtar sänkta.

Från London meddelas 4/12:
4 tyska ubåtar ha sänkts eller tillfångatagits av engelsmännen under de senaste dagarna. (TT fr Reuter)

96:4

5 dec.1939

Fartygsförluster. Brittiska amiralitetet meddelar 4/12: Det sammanlagda antalet tyska handelsfartyg, som försatts ur aktion uppgår till 33 om tillhopa 171.390 ton. Under den vecka, som slutade 2/12 förlorade Storbritannien 6 fartyg om tillhopa 23.282 ton. De neutrala förlorade 6 fartyg om sammanlagt 30.932 ton.
(TT fr Reuter)

Storbritanniens försvarsmakt. Brittiska arbetsministern Brown förklarade i ett radiotal 4/12, att Storbritannien nu har över 1 1/4 milj. man under vapen. Han uppgav, att 2 1/2 milj. flera människor beräknas vara i produktivt arbete nu än år 1914.
(TT fr London)

Arbetslösheten i Storbritannien. Antalet arbetslösa i Storbritannien uppgick i november till 1.402.588, vilket är 28.050 mindre än föregående månad och 425.514 mindre än i november 1938.
(TT fr Reuter)

Varor till Storbritannien. Från Canberra meddelas 4/12:
Överläggningar, som pågått före och efter krigsutbrottet, ha resulterat i att avtal ingåtts om leverans till Storbritannien av australiska varor till ett värde av omkr. 100 milj. pund årligen. Bland varorna märkas ull, smör, kött, socker, bly och zink.
(TT fr Canberra)

96:5

5 dec. 1939

Wu-Pei-Fu död. Den kinesiske marskalken Wu-Pei-Fu har avlidit i Peiping.
(TT fr London)

x

97:1

6 dec.1939

Svensk minering. Officiellt meddelas 6/12: För att underlätta den svenska neutralitetsvaktens verksamhet utläggas minor i Södra Kvarken inom svenskt territorialvatten. (Sv.D.)

Sovjet avvisar skyddsuppdraget. Efter anmälan av det skyddsmaktsuppdrag som av finska regeringen anförtrotts svenska regeringen har från sovjetryska regeringens sida förklarats, att den icke erkände den uppdragsgivande regeringen och att enligt dess mening frågan under sådana förhållanden finge anses förfallen.
(DN)

Parlamentsdebatt om Finland. Vid brittiska underhusets sammanträde 5/12 frågade Attlee premiärminister Chamberlain om brittiska regeringen stödde finska regeringens begäran om ett möte med folkförbundsrådet. Premiärministern svarade, att finska regeringens åtgärd vidtagits på eget initiativ. Brittiska regeringen skall representeras av understatssekreteraren Butler. En fråga om någon protest sänts till Berlin och Moskva mot kränkningen av det finska territoriet besvarade Chamberlain nekande.

Utrikesminister Halifax berörde i överhuset den finsk-ryska konflikten och förklarade bl.a.:"Det brittiska folket har djupt upprörts av de omständig-

97:2

6 dec.1939

heter under vilka det sovjetryska angreppet ägt rum och ha skänkt sin stora beundran åt finnarnas storslagna motstånd. Denna fråga är nu föremål för en hänvändelse till folkförbundsrådet, och brittiska regeringens inställning skall klargöras vid församlingens möte. Det ryska angreppet synes mig vara en direkt följd av den tyska politiken. Genom en överenskommelse, som han trodde skulle ge honom fria händer att angripa Polen, tycks Hitler ha bytt bort något som icke var hans egendom, nämligen de baltiska folkens frihet. Tidigare i år försökte vi förbättra våra relationer med Ryssland, men höllo ständigt fast vid att tredje parters rättigheter skulle förbli intakta och icke beröras av våra förhandlingar. Händelserna visa att brittiska regeringens omdöme och instinkt visade rätt då vi vägrade ingå avtal med sovjetregeringen på basis av en formel som täckte fall av indirekt angrepp mot de baltiska staterna." (TT fr London)

Navicertsystemet.

Enligt vad som officiellt meddelas i London kommer ministeriet för ekonomisk krigföring för framtiden att utsträcka navicertsystemets användning. Detta har tillämpats från 1/12 för exportvaror från Förenta staterna till vissa neutrala länder i Europa. Hädanefter komma navicerts att utfärdas även ifråga om skeppningar från Brasilien, Argentina och Uruguay å ena sidan till Island, Norge, Danmark, Sverige, Finland, Estland, Lettland, Litauen, Holland, Belgien och Italien å andra sidan. (TT fr Reuter)

97:3

6 dec.1939

Sydamerikanskt initiativ. Ställföreträdande amerikanske utrikesministern Sumner Welles meddelade 5/12, att USA notifierat vissa sydamerikanska stater om att landet med glädje skall deltaga i en panamerikansk aktion, som fördömer Sovjetunionens invasion i Finland. Han meddelade, att initiativet kommit från Sydamerika.
(TT fr Reuter)

Nazistledaren i USA dömd. Det tysk-amerikanska Bunds ledare Fritz Kuhn dömdes 5/12 till fängelsestraff i 2 1/2 - 5 år för att ha bestulit det tyska förbundet samt för förfalskning.
(TT fr New York)

USA-hjälp åt Finland. President Roosevelt har anmodat finansminister Morgenthau att insätta det finska amorteringsbelopp på statsskulden, som skall erläggas 15/12 på ett speciellt konto. När kongressen åter samlas, skall presidenten föreslå att beloppet återsändes till Finland till hjälp åt det finska folket.
(TT fr Washington)

Utrikesministermöte i Oslo. Norska utrikesdepartementet meddelar: På inbjudan av utrikesminister Koth komma de svenska och danska utrikesministrarna 7/12 till Oslo för att dryfta frågor, vilka skola framläggas för Nationerna förbund. (TT fr Oslo)

x

98:1

7 dec.1939

Kriget i Finland. I finska högkvarterets rapport om läget 6/12 förklaras: Enbart på Karelska näset från krigets början till och med 5/12 ha 80 fientliga stridsvagnar förstörts eller skadats. Det ryska trycket i Petsamoområdet och norr om Ladoga har förstärkts. Ryssarna använda tanks, pansarvagnar och stora mängder trupper för att söka överväldiga finnarna med sin "ångvältstaktik." Det medges, att ryssarna på vissa punkter gjort framstötar ända till 40 à 50 km in på finskt territorium, men de ha ännu icke kommit fram till Manherheimlinjen. (TT fr Helsingfors)

Tal av Kallio. Republikens president Kyösti Kallio höll 6/12 på Finlands oavhängighetsdag ett tal i radio:"Emot vår önskan och utan vårt eget förvållande ha vi blivit utsatta för angrepp från vår östra grannes sida. Historien upprepar sig, ty under århundraden har vårt folk fått motta de hårdaste slag från samma håll. 20 år ha förflutit, sedan vi slöto fredsfördraget med Sovjetunionen, och därefter ha vi med nya fördrag förstärkt de ömsesidiga relationerna. Trots detta har Sovjetunionen med storstaden Leningrads säkerhet såsom förevändning framkastat nya förslag om gränsregleringar och fordrat överlåtande av områden vilka i århundraden, generation efter generation, röjts och odlats av den finska befolkningen, som aldrig hotat Leningrads trygghet eller Sovjetrepublikens fred. Med spänd förväntan bidar

98:2

7 dec.1939

Finlands folk huruvida andra nationer komma att tillåta förverkligandet av denna planlagda förintelse." (UP fr Helsingfors)

Finska lån. Finska riksdagen höll 5/12 2 sammanträden, varvid i första läsningen godkändes förslaget om upptagande av ett långfristigt lån på högst 700 milj. mark för reglering av statsskulden samt ett kortfristigt lån på högst en miljard mark. (TT fr Helsingfors)

Tal av Churchill. I brittiska underhuset avgav marinminister Churchill 6/12 en redogörelse, varvid han yttrade bl.a.:"Fiendens huvudanfall ha satts in mot den brittiska flottan och Storbritanniens sjöburna handel. Vi ha alltid 2.000 fartyg ute till sjöss, och mellan 100 och 150 fartyg röra sig varje dag ut och in enbart i brittiska hamnar. Denna ofantliga trafik har upprätthållits trots ständiga ubåtsangrepp och andra hinder. Förstörelsearbetet mot ubåtarna fortgår normalt, och i överensstämmelse med de beräkningar jag framlagt för underhuset förstöras varje vecka 2-4 ubåtar, alltså mer än vad vi tro tyskarna kunna ersätta. Förutom de armerade hjälpkryssarna ha redan över 1.000 handelsfartyg armerats för självförsvarsändamål. Inom kort skall detta antal stiga till 2.000. Ytterst få fartyg ha angripits under konvoj och icke

98:3

7 dec.1939

fulltal på 750 ha sänkts. Förlusten i brittiska fartyg under oktober var hälften av septembersiffrorna, och under november var den endast 2/3 av oktobersiffrorna. Den magnetiska minan är kanske Hitlers mycket omskrutna hemliga vapen. Över hälften av våra förluster den senaste månaden är att tillskriva den magnetiska minan." (TT fr Reuter)

Läget i Karpato-Ukraina.

Från "österrikiska gränsen" meddelas: Sedan sovjetryska trupper anlänt till Ungerns gräns i det forna Karpato-Ukraina har läget blivit allt spändare i detta område. Sovjet synes ha återupptagit den storukrainska propagandan, som förut understöddes av Tyskland i Karpato-Ukraina. De ungerska myndigheterna ha inkallat flera reservistklasser i Karpato-Ukraina och sänt dem till den ungersk-ryska gränsen. (TT fr Havas)

x

99:1

8 dec. 1939

<u>Ministermötet i Oslo.</u> Efter avslutandet av utrikesministermötet i Oslo 7/12 har följande kommuniké utfärdats: "De danska, norska och svenska utrikesministrarna ha varit samlade i Oslo 7/12... De dryftade de frågor som uppkomma i anledning av Finlands vädjan till Nationernas förbund, och de voro eniga om att söka åstadkomma sådana åtgärder som kunna befinnas möjliga från förbundets sida för att åvägabringa fredliga förhandlingar mellan Sovjetunionen och Finland. De dryftade även de verkningar som kriget i Finland kunde medföra i fråga om allmänna läget." (TT fr Oslo)

<u>Svensk nationalinsamling.</u> Nationalinsamlingen för Finland kallas en kommitté, som 7/12 bildades vid ett sammanträde med representanter för ett stort antal föreningar och organisationer, representerande medborgare av alla samhällsklasser. (DN)

<u>Finsk krigsrapport.</u> Finska högkvarterets kommuniké av 7/12 lyder: Landstridskrafterna: 6/12 övergick fienden Taipalejoki under stöd av kraftig artillerield. I västra Karelen lokala strider. Vid Salmis använde ryssarna gas. En rysk avdelning närmar sig Tolvajärvi. I trakten av Kiantajärvi pågå strider... (TT fr Helsingfors)

99:2

8 dec.1939

Spioner jagas i Finland.

Under de senaste dagarna ha de finska myndigheterna företagit en omfattande jakt på kommunistiska spioner och personer som misstänkas vara anhängare till Kuusinens s.k. "folkregering". Tre spioner ha redan avrättats.
(UP fr Helsingfors)

Rysk prejning.

Det tyska fartyget "Olivia" anlände 7/12 till Mäntyluoto skadat av artillerield. En rysk ubåt hade i närheten av Utö mot fartyget avlossat tre skott. Efter beskjutningen äntrade matroser från ubåten det tyska fartyget för att undersöka dess papper.
(DN fr Helsingfors)

Tysk förklaring om Norden.

En officiell tysk förklaring har 7/12 utsänts om "Tysklands relationer till de nordiska länderna under de senaste 20 åren." Förklaringen är av i huvudsak följande innehåll. "I samband med att den rysk-finska krisen numera utvecklat sig till en öppen konflikt ha från olika håll - framför allt från engelskt och franskt - försök gjorts att göra Tyskland medansvarigt för händelserna i Norden. Särskilt har det påståtts, att Tyskland försummar den såsom självklar betraktade förpliktelsen att hjälpa Finland, till vilket det är bundet med så många gemensamma band. Inför sådana lika illvilliga som dåraktiga påståenden förefaller det nödvändigt att underkasta Tysklands relationer till de nordiska länderna under de senaste tjugu åren en kort, kritisk prövning. Nordens folk ha i Tyskland alltid åtnjutit en särskild, på historiska och känsloskäl grundad sympati. Denna sympati har emellertid under loppet av de senaste tjugu åren blivit mer och (forts.)

99:3

8 dec.1939

mer ensidig. I sin forna maktposition i Europa var Tyskland en naturlig vän till de nordiska intressena. Men när det tyska riket vid slutet av världskriget genom de allierades löftesbrott försattes i ett tillstånd av vanmakt, hade man i Berlin räknat kanske icke så mycket på aktiv hjälp som åtminstone på sympati och moraliskt stöd från de nordiska länderna i det tyska folkets olycka. Motsatsen blev emellertid fallet... Alltmer råkade Norden in i den engelska politikens kölvatten." I fortsättningen kritiseras de nordiska staternas hållning ifråga om nationalsocialismen, mot Italien i Abessinienkonflikten och mot Franco."Särskilt påtagliga visade sig följderna av den systematiska hetsen mot Tyskland i de nordiska länderna, när Tyskland under loppet av detta år förklarade sig redo att avsluta nonaggressionspakter med Nordens små stater. Medan sådana fördrag kommo till stånd med Danmark och de baltiska staterna visade sig Sverige, Norge och Finland ointresserade. Sverige och Norge förklarade sig handla av principiella skäl, medan Finland avböjde en nonaggressionspakt med tyska riket fastän Tyskland icke var det första land, med vilket Finland i så fall skulle ha ingått en sådan pakt. Den senare utvecklingen visar, att man icke gör fel i att anta att det dåvarande finska beslutet i stor utsträckning influerades av de engelska krigshetsarna, vilka sedan dess via andra skandinaviska politiker spunnit täta trådar till Helsingfors... Varje land må välja sina

99:4

8 dec.1939

sympatier där det så finner bäst. Men det bör sedan icke klaga, om icke gentemot landet ifråga kan uppbringas samma mått av sympati som man själv i åratal förgäves väntat från det... Det är naivt och samtidigt sentimentalt att vänta sig att det tyska folket i striden för sin framtid nu plötsligt skall bistå alla de små staterna, vilka tidigare icke nog kunde förolämpa och nedsvärta Tyskland." (TT fr DNB)

x

100:1

9 dec.1939

N.F.-rådets sammansättning. Folkförbundsrådet som 10/12 samlas till följd av Finlands hänvändelse, består av följande 14 medlemsstater: Frankrike, Storbritannien, Sovjetunionen, Belgien, Bolivia, Nya Zeeland, Iran, Sverige, Santo Domingo, Peru, Lettland, Kina, Grekland och Jugoslavien. 5 stater frånträda sina platser i rådet vid de val som äga rum omkr. 15/10, d.v.s. innan rådet i sin nya sammansättning har att fatta sina konklusioner med anledning av Finlands vädjan. Dessa stater äro Kina, Lettland, Sverige, Nya Zeeland och Bolivia. (TT fr. Havas)

Ryska framgångar. Generalstaben för Leningrads militärdistrikt har utgivit följande kommuniké: 7/12 fortsatte våra trupper sin framryckning, varvid de avdelningar som komma från Murmansk ha nått fram till en linje 45 km söder om Petsamo. Våra trupper från Uchta, Repola, Porososero och Petrosavodsk ha brutit det finska motståndet 70-75 km från gränsen. (TT fr Tass)

Hogland taget. Finska högkvarterets rapport 8/12 uttalar: Fienden har 7/12 fortsatt sina angrepp mot Taipalejoki. Angreppen ha tillbakavisats. Vi ha varit tvungna avträda Suomussalmi kyrkby. Ryssarna ha lyckats erövra Hogland, som de sedan krigets första dagar bombarderat med sina luftstrids- och flottstyrkor. (TT fr Helsingfors)

100:2

9 dec.1939

Rysk blockad.

Enligt telegram till utrikesdepartementet har svenska beskickningen i Moskva mottagit en cirkulärnot från ryska utrikesministeriet av följande innehåll: "På begäran av finska folkregeringen förklaras från 8/9 kl.12 Finlands kuster och därtill angränsande farvatten blockerade från Torne älvs mynning till längdgraden 23 grader 50 minuter östlig längd i Finska viken." Den tillkännagivna blockaden omfattar ett område om 20 nautiska mil,d.v.s. omkr.37 km längs efter Finlands västra kust från Torneälvs mynning ned till norra gränslinjen för Ålandsöarnas neutralitetszon. Blockadområdets yttre gräns följer sedan neutralitetszonens gräns österut och sedermera söderöver ned till södra gränsen av neutralitetszonen och därefter öster ut i Finska viken. (DN)

Finland och blockaden.

Med anledning av att Sovjetunionen informerat vissa utländska makter att den förklarat hela den finska kuststräckan i Bottniska viken och en del av kusten vid Finska viken såsom blockerat område meddelas officiellt i Helsingfors: Efter att ha företagit ett väpnat angrepp mot Finland har Sovjetunionen hela tiden förklarat, att den icke anser sig vara i krig med Finland. Från denna ståndpunkt sett har den icke heller rättighet att vidta sådana omfattande militära åtgärder som igångsättandet av en sjö-blockad, vars verkningar äro avsedda att till stor del beröra även utländska makter. En blockad under fredstid kan f.n. endast komma ifråga mot en

100:3

9 dec.1939

sådan stat som brutit mot vissa bestämmelser i folkförbundsakten, t.ex. på det sätt som Sovjetunionen själv förfarit då den börjat nämnda angrepp. De lagliga förutsättningarna för en blockad äro att den kan upprätthållas på ett effektivt sätt. Sovjetunionen har veterligen i detta nu icke ett enda krigsfartyg i Bottniska viken, och de kunna icke heller mera komma dit, emedan farleden dit i Ålands hav är spärrad bl.a. av minor. I den mån blockadförklaringen sålunda berör Bottniska viken saknar den rättslig liksom även praktisk betydelse. På samma gång är det sannolikt att Sovjetunionen icke på ett effektivt sätt förmår upprätthålla blockaden ens i Finska viken. (TT fr Helsingfors)

Kreml desavuerar Komintern.

I Moskvaradion upplästes 8/12 följande meddelande: Utrikeskommissariatets pressavdelning förklarar, att den artikel i tidskriften Kommunistiska internationalen som hade rubriken " Det imperialistiska kriget och Rumänien" icke återger sovjetregeringens politik och icke korrekt framställer de rysk-rumänska relationernas nuvarande läge. Ifrågavarande artikel innehöll skarpa angrepp mot Rumänien. (TT fr Reuter)

Ubåt sänkt.

Brittiska flygministeriet meddelar, att en tysk ubåt 8/12 sänkts av ett engelskt flygplan. (UP fr London)

100:4

9 dec.1939

Jagare torpederad. I en av brittiska amiralitetet 8/12 utsänd kommunikė meddelas, att den engelska jagaren "Jersey" på 1.609 ton skadats av en torped, som 7/12 avfyrades mot fartyget av en ubåt. (TT fr London)

Tal av Daladier. Vid franska kammarens sammanträde 8/12 höll konseljpresident Daladier ett tal, vari han brännmärkte det ryska angreppet på Finland och försäkrade Finland om Frankrikes sympati. (TT fr Paris)

Spansk deklaration. Spanska ministerrådet har avgett en deklaration av följande lydelse: "Regeringen följer med uppmärksamhet det internationella politiska läget, som nu blivit utomordentligt allvarligt. Den barbariska ryska invasionen i Finland är en naturlig följd av de orimliga problem som sedan fientligheternas början uppställt sig för alla länder. Spanien, vilket som intet annat land kämpat mot det asiatiska barbariet till den västerländska civilisationens försvar, känner djup sympati för finnarna i denna heroiska och svåra stund." (TT fr Havas)

Amerikansk not. Amerikanska utrikesdepartementet publicerade 8/12 en not till Storbritannien rörande blockaden av Tysklands exportvaror. I noten heter det: Förenta staternas regering ser sig nödsakad anhålla att de åtgärder som vid-

100:5

9 dec. 1939

tagits av brittiska regeringen icke må göra intrång på amerikanska undersåtars legitima handel och förbehåller sig alla rättigheter för det fall sådant intrång sker. (TT fr Reuter)

Japansk budget. Japanska kabinettet har godkänt budgeten för 1940, som slutar på 10.360 milj. yen, varav 4.460 milj. på speciella armé omkostnader för fälttåget i Kina. (TT fr Tokyo)

x

101:1

10 dec.1939

<u>Svensk överbefälhavare.</u>

Kungl.Maj:t har 8/12 förordnat generallöjtnanten O.G. Thörnell att, med bibehållandet av befattningen såsom chef för försvarsstaben, vara överbefälhavare över rikets försvarskrafter. Generallöjtnant Thörnell har utfärdat en högkvartersorder, där det heter: "I nuvarande tid ställer värnet för fäderneslandets frihet och självbestämmanderätt allt annat i bakgrunden. Krigsmän, främst på eder pliktrohet, viljekraft och samhörighetskänsla grundas rikets trygghet. För Sveriges försvar förenas vi i gemensamt arbete." (Sv.D.)

<u>N.F.-rådet sammanträder.</u>

Folkförbundsrådets 116:de session inleddes 9/12 med ett hemligt sammanträde under ordförandeskap av belgiske representanten Carton de Wiart. Sovjetunionens representant var icke närvarande. Rådet beslöt hänskjuta Finlands vädjan till folkförbundsförsamlingen. (IT fr Genève)

<u>Tysklands ekonomi.</u>

I samband med tekniska högskoleveckan i München talade rikseekonomiminister Funk 9/12 om "Tysklands krigsekonomiska överlägsenhet." Han framhöll, att produktionskurvan går brant uppåt. "Den syntetiska industriens alster bli med tiden allt billigare, bättre och talrikare. Den tid då Tyskland var kraftigt beroende av världshandeln är förbi. Tyskland har också funnit vägar

101:2

1) dec.1939

för sin handel, vilka icke kunna störas av England. Till det naturliga varuutbytet med Sydösteuropa kommer nu också det väldiga Ryssland med sina omätliga råvaruförråd och sitt stora behov av helfabrikat."

(TT fr DNB)

102:1

11 dec.1939

Finsk rapport. Finska högkvarterets kommunikė över läget 10/12 meddelar bl.a.:Fienden har den 9/12 fortsatt sina angrepp vid Taipalejoki på Karelska näset. Angreppen tillbakavisedes. Häftiga strider ha förts på olika platser längs hela östgränsen. (TT fr Helsingfors)

Rysk rapport. Militärdistriktet Leningrads generalstab meddelar 10/12:De i riktning från Murmansk framryckande sovjetryska trupperna voro 9/12 sysselsatta med att förstöra stödjepunkter och motståndshärdar i trakten 50 km söder om Petsamo. Hamnen i Petsamo har fullständigt rensats från finska minor. De från Uchta, Repola, Porososero och Petrosavodsk framryckande sovjetryska trupperna ha avancerat 70 à 80 km väster om gränsen. Efter att ha ockuperat köpingen Suomussalmi rycka de fram mot Kivelakure (Laataja). På Karelska näset ha de sovjetryska trupperna efter att ha genombrutit den finska huvudförsvarslinjen i trakten av floden Taipalejoki avancerat i riktning mot Kexholm under strider mot fienden. (TT fr Moskva)

Finsk dementi. Finske pressattachén i Stockholm meddelar: Med anledning av uppgifter i tidningspressen angående vapenleveranser till Finland, än från det ena, än från det andra landet, är Finlands beskickning bemyndigad att kategoriskt dementera dessa uppgifter, vilka sakna all grund och böra sättas i samband

102:2

11 dec.1939

med den pågående propagandakampanjen vissa stormakter emellan. Från auktoritativt håll i Berlin dementeras uppgifter i den utländska pressen om tyska krigsmaterielleveranser till Finland samt att en främmande makt vid sina flygplansleveranser till Finland under den senaste tiden fått tillstånd att föra dem över tyskt territorium. Det framhålles, att dessa uppgifter äro utan grund och att de äro ämnade att störa de tysk-ryska relationerna. Alltsedan den rysk-finska konfliktens utbrott ha varken från eller via Tyskland några som helst leveranser av krigsmateriel ägt rum till Finland, konstateras det vidare. (DN)

Kredit åt Finland.

Reconstruction Finance Corporation meddelar, att en kredit på 10 milj.dollar beviljats Finland för uppköp i Förenta staterna av "överskott på jordbruksprodukter och andra försörjningsvaror." (DN fr Washington)

Finska riksdagsproklamationen.

Vid finska riksdagens plenum 10/12 antogs enhälligt en vädjan till utlandet om hjälp. Appellen hade följande lydelse:"Finlands folk,som alltid redligt vinnlagt sig om att i samförstånd med alla andra nationer och på det fredliga arbetets grund bygga sin framtid, har av sin östra granne utsatts för ett ensidigt angrepp utan att Finland givit den minsta anledning därtill. Striden har påtvungits oss. Vi ha icke haft något val. Finlands folk kämpar

102:3

11 dec.1939

för sin självständighet, sin frihet och sin ära. Vi försvara vårt fosterland vårt demokratiska statsskick, vår tro, våra hem och allt det som kulturfolken hålla heligt. Än så länge strida vi ensamma mot den i landet inträngande fienden, ehuru kampen i själva verket gäller ett försvar för hela mänsklighetens välfärd. Vi ha redan givit bevis på att vi vilja göra vårt bästa i denna strid, men vi tro, att den civiliserade världen, som redan nu visat oss sin stora medkänsla, icke skall lämna oss ensamma i kampen mot den till antalet övermäktiga fienden. Vår ställning som den västerländska civilisationens förpost ger oss rätt att vänta aktiv hjälp av övriga kulturfolk. Till alla dessa folk riktar Finlands riksdag denna vädjan."

Till Finlands försvarsmakt och folk utfärdades följande proklamation: "Finlands armé, som försvarar rikets gränser, har på egen mark fått möta det fientliga angreppet, som syftar till att bereda vår undergång. Vid försvaret av vårt lands frihet ha våra soldater visat prov på så stor tapperhet och militär duglighet, att i alla medborgares sinnen tron på seger för vår rättvisa sak vuxit sig stark. Finlands riksdag betygar å hela folkets vägnar den tappra armén, som strider sina fäders strid, sin djupa tacksamhet. Riksdagen litar på landets försvarsmakt och är förvissad om att var man gör sin plikt. Finlands riksdag vänder sig i denna farans stund till hela vårt folk. Vi, representanter för Finlands folk, ville ge uttryck åt vår erkänsla för den enhälliga hängivenhet, kraft och beslutsamhet, som vårt folk i denna

hårda tid lagt i dagen. Folkkaraktärens bästa egenskaper hava tydligt framträtt. Detta styrker vår förtröstan till det rättas seger och möjligheten att nå fram till en ny tid av fredligt uppbyggnadsarbete. Finlands folk står nu fast sammanslutet och vill med förenade krafter frälsa fäderneslandet och folkets frihet." (TT fr Helsingfors)

Sovjetprotest mot Storbritannien.

Sovjetryska utrikeskommissariatet överlämnade 10/12 en not till brittiska ambassaden i Moskva. I noten protesteras mot de åtgärder, som den brittiska regeringen genom förordningen 28/11 vidtagit mot den tyska exporten till neutrala länder. Vidare konstateras i noten att de brittiska åtgärderna strida mot folkrätten och att de vålla svårt avbräck i de neutrala staternas handel och intressen. Den brittiska regeringens tillvägagångssätt i handelskriget mot Tyskland tillbakavisas därför på det bestämdaste av ryska regeringen, vilken vidare förbehåller sig rätt att kräva ersättning för alla de skador som eventuellt uppstå på grund av den engelska blockaden. (TT fr DNB)

Kinesiska framgångar.

De kinesiska truppernas motstånd norr om Nanning har tvingat japanerna att efter svåra förluster uppge sina framskjutna ställningar. Patang har återtagits av kineserna. I Kantonområdet ha japanerna efter nederlag vid Samsui tvingats dra sig tillbaka. Det japanska angreppet mot Chungchashou i södra delen av Shansi har likaledes hejdats. (TT fr Havas)

x

103:1

12 dec.1939
Finsk-ryska förhandlingar.

Från Helsingfors meddelas:
Samtliga aktstycken fr.o.m.Sovjetunionens förslag av 14/10 angående säkrandet av Leningrads trygghet fram till minister Yrjö-Koskinens erbjudande 29/11 att Finland vore villigt att dra tillbaka sina trupper framlades 11/12 i Helsingfors, som icke hann framföras, innan Ryssland bröt sina förbindelser med Finland. I Sovjetunionens förslag angående säkrandet av Leningrads trygghet uppställdes följande krav: 1)Utarrendering på 30 år åt Ryssland av Hangö hamn samt ett kring hamnen beläget område för upprättande av en med kustartilleri försedd marinbas, vilken jämte den vid Finska vikens södra kust belägna basen Paldiski (Baltischport) med artillerield skulle vara i stånd att avstänga tillträdet till Finska viken. För skydd av marinbasen skulle finska regeringen tillåta Ryssland att i Hangö hamn stationera ett infanteriregemente, två luftvärnssektioner, ett flygregemente och en stridsvagnsbataljon, sammanlagt icke över 5.000 man.2)Rättighet för Rysslands sjöstridskrafter att som ankarplats använda Lappvik. 3) Överlåtelse till Ryssland av öarna Hogland, Seiskari,Lavansaari,Tytärsaari och Koivisto, en del av Karelska näset från Lipola by till södra delen av Koivisto stadsområde, de västra delarna av Fiskarhalvön, sammanlagt 2.760 kvkm.
4) Som vederlag för dessa områden överlåter Ryssland i Repola- och Porajärvidistrikten 5.530 kvkm. 5) Förstärkning av det mellan Ryssland och Fin-

103:2

12 dec.1939

land gällande nonaggressionsfördraget genom att öka det med ett stadgande e.
vilket parterna förbinda sig att ej ansluta sig till sådana statsgrupper
eller allianser vilka direkt eller indirekt äro fientligt stämda
mot den ena eller andra parten. 6) Ömsesidigt förstörande av de på Karelska
näset befintliga befästa zonerna, vilka löpa längs den finsk-ryska gränsen,
med kvarlämnande vid gränsen av endast vanliga gränsbevakningstrupper.
7)Ryssland motsätter sig icke befästandet av Ålandsöarna med Finlands egna
medel, under förutsättning att ingen främmande makt, bland dem ej heller
Sverige, har någonting att skaffa med detta befästande. Som motförslag
till dessa krav svarade Finland 23/10, att det var berett mot territoriell
gottgörelse överlåta öarna Seiskari, Peninsaari, Lavansaari samt Tytärsaari.
Finska regeringen förklarade sig även beredd att mot territorialvederlag ingå avtal om gränsreglering på Karelska näset, dock kunde man icke tänka sig
en så stor förskjutning av gränsen som Ryssland fordrat. Ifråga om Hangö
hamn och Lappvik tillbakavisades de ryska förslagen, då desamma voro oförenliga med Finlands absoluta neutralitet och landets integritet. Finska
regeringen accepterade vidare att nonaggressionsfördraget mellan de båda länderna förtydligades sålunda att parterna förbundo sig att icke på något
sätt stödja en stat som gått till angrepp mot någon av dem. Ifråga om Åland
hette det i det finska motförslaget: Finska regeringen förklarar, att dess

103:3

12 dec.1939

avsikt hela tiden varit att utföra befästningarna på öarna med egna medel och på egen bekostnad. Redan samma dag meddelade den ryska regeringen: 1)Ryska regeringen kan icke frångå sitt förslag om att upprätta en marinbas i Hangö,enär den anser detta förslag vara en absolut oeftergivlig miniminförutsättning för att trygga Leningrads försvar. Däremot anser regeringen det möjligt att för skydd av marinbasen stationera högst 4.000 man landtrupper samt att begränsa förläggningen av dessa trupper inom Hangöområdet till slutet av det engelsk-fransk-tyska kriget i Europa.2) För att visa sin medgörlighet mot Finland anser ryska regeringen det vara möjligt att i yttersta fall i någon mån ändra sitt ursprungliga förslag genom att minska storleken av det område på Karelska näset som mot territorialvederlag bör avträdas åt Ryssland. Finlands regering prövade detta förslag och överlämnade 3/11 följande not:Finska regeringen ser sig tvungen att vidhålla sin från första början intagna ståndpunkt beträffande Hangö hamn jämte omgivningar samt ifråga om upplåtande av Lappvik till ankringsplats för Rysslands sjöstridskrafter. För att ådagalägga sin förståelse för de önskemål Ryssland kan ha med hänsyn till Leningrads trygghet samtycker finska regeringen till för Finlands folk synnerligen tunga uppoffringar. Den anser

103:4

12 dec.1939

det likväl icke möjligt att godkänna ens den nya gränslinje som föreslås i ryska regeringens memorandum. Denna nya linje skulle innebära att gränsen flyttas alltför nära Finlands största exporthamn och hela östra Finlands centrum. Efter att grundligt ha övervägt denna fråga meddelar dock finska regeringen, att den mot skäligt territorialvederlag kan ge sitt bifall till en något större landavträdelse på norra stranden av Finska vikens inre bukt än vad som från dess sida tidigare föreslagits. Den nya gränsen skulle i enlighet härmed komma att sträcka sig längs linjen Vammelsuujokis mynning.-Vammelsuujoki-Lintulafloden-Kaukjärvi-nuvarande gränsen. För att ådagalägga sin goda vilja är finska regeringen villig att förhandla om överlåtande av västra delen av Kalastajasaarento ända till Pummankifjorden i söder mot territorialvederlag. De åtgärder finska regeringen vidtagit längs Finlands gränser ha uteslutande motiverats av försvars- och trygghetssynpunkter. Med anledning härav kan Finland icke avstå från dem. I Paasikivis och Tanners meddelande till Molotov 9/11 underströks, att Finland icke kan bevilja en främmande stat militärbaser på eget område och inom egna gränser. Molotov replikerade samma dag, att detta argument icke var sakligt samt innebar en förvrängning av ryska regeringens ståndpunkt. Det är klart, ansåg han, att ifall Hangöområdet med de öster om Hangö belägna öarna säljes eller bytes mot ett motsvarande ryskt område det icke länger kan vara beläget på finskt territorium eller inom Finlands gränser. (TT fr Helsingfors)

103:5

12 dec.1939

N.F. mot Sovjet. Folkförbundsförsamlingen sammanträdde 11/12. 40 nationer voro representerade. Den finske representanten Holsti erinrade om hur Sovjetunionen själv bedömt anfallskrig då dess delegater uttalat sig i Genève. Litvinov hade yttrat, att om folkförbundet tillgrep en beslutsam politik gentemot en angripare, skulle det för alltid avlägsna möjligheten för ett nytt angrepp. Efter Sovjetunionens inträde i folkförbundet har den ryska delegationen oavlåtligt avgivit dylika förklaringar. Detta förhindrade icke angreppet mot Finland. Hur tacksamt finska folket än är för de otaliga sympatibevis det röner från hela världen och hur övertygat det än är om Sovjets hyckleri, är Finland nu i behov av icke blott uppmuntrande ord, utan effektivt bistånd. Han slutade med orden;"Gör eder plikt. Finska folket gör sin då det utgjuter sitt blod."Efter Holstis tal beslöt församlingen tillsätta ett utskott på 13 medlemmar för att behandla Finlands vädjan. I utskottet äro Bolivia, Kanada, Egypten,Frankrike,Irland,Kina,Norge,Portugal,Siam, Storbritannien, Sverige,Uruguay och Venezuela representerade. Utskottet sammanträdde omedelbart efter det församlingens möte avslutats, vilket skedde kl.18. Utskottet riktade kl.19 i folkförbundets namn ett telegram till Sovjetunionen, vari följande fyra krav uppställts: 1.Omedelbart upphörande av fientligheterna. 2, Inledande av förhandlingar under folkförbundsförsamlingens auspicier. 3, Utsändandet av en delegerad till folkförbundets

103:6

12 dec.1939

sammanträden. 4. Svar på telegrammet inom 24 timmar. Förslaget om att telegrafiskt rikta en uppmaning om inställande av de rysk-finska fientligheterna framställdes av den svenske delegaten Undén, som därvid stöddes av Irlands, Frankrikes och några andra länders delegater. Telegram avsändes till både Sovjetunionen och Finland, och i det förstnämnda meddelades, att finska regeringen redan antagit folkförbundets erbjudande om medling. Fristen på 24 timmar utsattes på förslag av den engelske delegaten Butler. Denne tog till orda under diskussionen och förklarade bl.a., att utskottet icke borde göra sig några illusioner om resultatet av ansträngningarna. I avvaktan på det sovjetryska svaret föreslog han, att utskottet skulle fortsätta sitt arbete och göra upp ett resolutionsförslag oberoende av den vädjan som framställts. (TT fr Havas)

Salla förlorat. De finska trupperna ha efter förbittrade strider tvingats uppge byn Salla, som utgjort en viktig baspunkt för det finska försvarssystemet i nordligaste Finland. Från Salla ha de ryska kolonnerna icke långt till Salmijärvi och vidare till Kemijärvi, där järnvägen över Rovaniemi och Torneo till Haparanda går. Läget i detta frontavsnitt bedömes efter Sallas uppgivande såsom synnerligen allvarligt. Finska högkvarterets kommuniké över läget 11/12 kl.12 meddelar f.ö: 10/12 anföll fienden två gånger vid Taipaleenjoki, men

103:7

12 dec.1939

slogs tillbaka. Vid kusten av Ladoga ha vi uppgivit Pitkäranta. Vid Tolvajärvi har fiendens anfall avvisats med stora förluster för honom. I riktningen Ilomants ha på två olika ställen tre fientliga kompanier fullständigt tillintetgjorts genom överrumpling. Vid Soumussalmi har likaledes ett fientligt kompani tillintetgjorts. (DN fr Helsingfors)

Rysk krigsrapport.

Den ryska krigskommunikén 10/12 meddelar bl.a.: De sovjetryska trupperna avancerade 10/12 5-7 km på alla punkter. De från Uchta kommande trupperna ha besatt Kuolajärvi och trupperna från Porososero byn Johonala. På Karelska näset ha Bobochino och Muolaa besatts. (TT fr Tass)

Engelsmännen vid fronten.

Brittiske överbefälhavaren lord Gort har utfärdat en dagorder, som givits för att markera att de brittiska trupperna nu övertagit en sektor av fronten (TT fr Reuter)

x

104:1

13 dec.1939

Svensk samlingsregering.

Officiellt meddelas, att P.A. Hansson bildat en svensk samlingsregering. Regeringsskiftet kommer att äga rum vid extra konselj 13/12 kl.10 f.m. Den nya regeringen kommer att bestå av följande ledamöter: Statsminister P.A.Hansson, utrikesminister Chr.Günther, justitieminister K.G. Westman, finansminister Ernst Wigforss, socialminister Gustav Möller, försvarsminister Per Edvin Sköld, ecklesiastikminister G. Bagge, jordbruksminister A. Bramstorp, kommunikationsminister Gust.Andersson, handelsminister J.F. Domö, folkhushållningsminister Herman Eriksson. Konsultativa statsråd Th.Bergquist och Nils Quensel. (DN)

Finsk krigsrapport.

I finska högkvarterets kommuniké över läget 12/12 meddelas, att de ryska trupperna företagit häftiga angrepp på flera punkter på Karelska näset. De nästan oavbrutna ryska anfallen ha tillbakavisats med svåra förluster för ryssarna. Kommunikén meddelar f.ö.: Vid östgränsen utkämpades, särskilt vid Tolvajärvi, häftiga strider, vilka slutade med svårt nederlag för ryssarna. Tre bataljoner av deras styrkor tillintetgjordes.
(TT fr Helsingfors)

Finska vädjanden.

Finlands ärkebiskop Erkki Kaila har utfärdat en vädjan till Västerlandets kristna kyrkosamfund, vari det bl.a.heter:"Finlands folk har utan förskyllan utsatts för ett angrepp utifrån, ett angrepp som icke ens skonat oskyldiga

104:2

13 dec. 1939

barn. I denna strid är det icke endast fråga om det finska folkets nationella liv eller död, utan det är också fråga om friheten att förkunna det kristna evangeliet i vårt land och om hela den finska kyrkan skall bevaras eller om den skall utplånas från de kristna kyrkornas antal." Finlands socialdemokratiska arbetarungdoms förbund har utsänt en vädjan till världens arbetarungdom om stöd för Finlands arbetarklass i kampen för en demokratisk samhällsordning, för landets, folkets och arbetarklassens frihet. (DN fr Helsingfors)

Molotovs svar till NF.

Sovjetryska regeringen har genom Molotov sänt ett kortfattat telegram till ordföranden i den av NF-församlingen tillsatta kommittén för behandling av den rysk-finska konflikten. I telegrammet heter det: "Sovjetunionens regering tackar för den älskvärda inbjudan att deltaga i diskussionen om den finska frågan. Regeringen ber emellertid få meddela, att den icke är i stånd att acceptera denna inbjudan av skäl som framlades i utrikeskommissariens telegram av den 4/12 till svar på herr Avenols meddelanden." (TT fr Genève)

104:3

13 dec.1939

Tysk båt sänkt i Bottniska viken.

Från Helsingfors meddelas:
12/12 sänkte en okänd ubåt i Bottenhavet på höjden av Mäntyluoto ångaren "Bolheim" av Hamburg.' (TT fr Helsingfors)

"Bremen" passerar ubåt.

Brittiska amiralitetet meddelar 12/12, att "en brittisk ubåt rapporterat, att den tyska passagerareångaren "Bremen" passerat inom skotthåll för en torped."Bremen" var på väg till Tyskland. Ubåten var på grund av reglerna för sjökrigföringen givetvis förhindrad torpedera "Bremen" utan föregående varning. (TT fr Reuter)

"Bremen" hemma.

Tyska krigsmaktens överkommando meddelar: Lloydångaren "Bremen" om 51731 ton anlände 12/12 åter till hemlandet. I Nordsjön sökte en engelsk ubåt angripa fartyget. Ett av de eskorterande flygplanen tvingade ned ubåten under ytan så djupt, att den icke kunde företa något angrepp. (TT fr DNB)

Avtal mellan västmakterna.

Den engelsk-franska överenskommelsen på det ekonomiska området, varom finansminister Simon 12/12 talade i underhuset, är av följande innehåll:

104:4

13 dec.1939

1)De båda regeringarna ~~ha enats om att~~ det är i bägge ländernas intresse att undvika förändringar i den rådande officiella växelkursen mellan pund och francs. 2) Den franc-valuta, som Storbritannien behöver, inklusive utgifterna för den brittiska expeditionskåren, skall ställas till förfogande mot betalning i pund, och den av Frankrike erfordrade pundvalutan, däribland även för inköp av råvaror i brittiska imperiet, skall erhållas mot betalning i francs. Bägge länderna skola så länge kriget pågår ha möjlighet att täcka hela sitt behov av valuta från det andra landet genom betalning med den egna valutan och det skall aldrig vara fråga om att guld skall behöva användas.3)Den pundvaluta, som de franska monetära myndigheterna inneha, skall vara tillgänglig för utbetalningar inom hela pundsterling-området, och Storbritanniens tillgångar i francs skola på samma sätt kunna användas för betalningar inom hela det franska imperiet. 4) Frågan om en lika fördelning av de av krigföringen nödvändiggjorda utgifterna för de båda regeringarna i form av guld och dollarvaluta skall tagas i betraktande. 5)Storbritanniens och Frankrikes finansministerier skola låta sina representanter sammanträffa med korta mellanrum för att möjliggöra en granskning av de allierade regeringarnas ställning beträffande reserverna

104:5

13 dec.1939

av guld och utländska valutor. 6)Ingendera regeringen skall upptaga några utländska lån eller krediter annat än i samförstånd eller tillsammans med den andra regeringen. 7) Ingendera regeringen skall införa nya importrestriktioner gentemot det andra landet under kriget i skydds- eller valutaregleringssyfte. 8) De båda regeringarna skola upprätthålla kontakt ifråga om prisbildningspolitiken. 9) De båda regeringarna skola slutligen dela vissa utgiftsposter för det gemensammas sak, t.ex.finansiellt bistånd till andra länder samt kostnaderna för den polske allierades väpnade styrkor. De båda nationernas resp. bidrag skola fastställas med hänsynstagande till deras nationella resurser. I allmänhet skall det franska bidraget vara 40% och Storbritanniens 60%. 10) Dessa bestämmelser skola gälla till sex månader efter undertecknandet av ett fredsfördrag. (TT fr London)

Hemvända italienare. 80.000 italienare ha hittills återbördats från utlandet till följd av fascistregeringens beslut att hemkalla de italienare som äro bosatta i utlandet. (TT fr Havas)

x

105:1

14 dec.1939

Svensk regeringsförklaring.

Den nya svenska regeringen har avgivit följande förklaring: "Med hänsyn till det internationella läget och de påfrestningar detta medfört även för vårt folk har tidpunkten ansetts vara inne, att förverkliga den redan tidigare dryftade tanken på en samling genom vilken representanter för alla betydande meningsriktningar taga andel och ansvar i rikets styrelse. Denna handling utgör en manifestation av den nationella enigheten kring de nu väsentliga uppgifterna för svensk politik utåt och inåt. Samlingsregeringen vill fullfölja tillkännagiven och dokumenterad svensk strävan att skapa förtroende och respekt åt vårt folks vilja till självständighet och neutralitet. Denna strävan innefattar även samarbete med övriga alliansfria neutrala stater för tillvaratagande av de neutralas gemensamma intressen samt bevarande och utbyggande av nordisk samverkan. De hemsökelser, som drabbat Finland, ha djupt berört det svenska folket. Den vilja att bringa humanitär och materiell hjälp, som spontant och allmänt framträtt, besjälar även regeringen. En förutsättning för samlingsregeringens arbete är att inrepolitiska meningsskiljaktigheter undanskjutas. Tidsläget bjuder enig samling kring de stora uppgifterna, av vilka fortsatt förstärkning av försvarsberedskapen och folkförsörjningens tryggande äro dominerande. Samlingsregeringen förväntar, att alla lager inom

105:2

14 dec.1939

folket skola stödja den i dess strävanden att föra vårt land genom tidens vanskligheter med bevarad fred och frihet. Det är en nationell plikt för alla och envar att i sina uttalanden och handlingar iakttaga den återhållsamhet som är nödvändig, om icke den ansvariga riksstyrelsens arbete skall försvåras och äventyras." (Sv.D.)

Tal av statsministern.

Den svenska regeringsförklaringen kommenterades 13/12 i ett radioanförande av statsminister Hansson, däri han bl.a. yttrade.: "Jag hoppas att denna regering skall komma att företräda en verklig allmän samling. Denna utväg kunde ha anlitats tidigare, men behovet härav har även nu kunnat i lugn övervägas. Vid detta tillfälle, liksom vid de tidigare tillfällen då regeringsfrågan under senaste tiden dryftats, har man syftat till en manifestation av den nationella samling, som redan finns och från början funnits kring de väsentliga uppgifterna för svensk politik i denna tid. Men man har velat låta detta föregås av den grundliga prövning inom partierna och mellan partierna, som ansetts behövlig för att från början lägga säker grund för sammanhållningen kring och inom regeringen och därmed också för dess arbetsduglighet. Det bör vara anledning till förtroende och trygghet, att samlingsregeringen framträder såsom resultat av en grundlig prövning av förutsättningarna. Utgångspunkten har varit en regeringsbildning på parlamentarisk grund. Samlingsregeringens parlamentariska grundval utgöres av

105:3

14 dec.1939

praktiskt taget hela den svenska folkrepresentationen. Därmed har den också den starkast möjliga förankringen i folket självt. Att i detta sammanhang ge uttryck för personliga känslor vid avskedet från kolleger, som jag under mångårigt gott samarbete lärt mig högt värdera, har jag icket behov av. Sådant sker bäst i enrum. I ett fall är detta dock icke tillräckligt av hänsyn både inåt och utåt. Rickard Sandlers tillbakaträdande får icke missförstås. Några personliga motsättningar mellan honom och mig ha icke funnits. Ingen kan högre än jag skatta Rickard Sandlers verksamhet som utrikesminister. Hans insatser för att stärka det nordiska samarbetet och ge detta en verksammare praktisk gestaltning äro ovärderliga. Ålandspolitikens utformning har också skett i fullaste samförstånd. Händelseutvecklingen förde emellertid här med sig en förskjutning i bedömningsgrunderna, vilken framkallade en meningsmotsättning , som icke kunnat överbyggas.. Denna meningsmotsättning framträdde för flera veckor sedan och föranledde Sandler att redan 2/12 anmäla sin önskan att träda tillbaka, ehuru han med en av mig högt skattad lojalitet icke velat forcera saken med hänsyn till förhandlingarna om samlingsregering. De oberättigade angrepp som sedermera riktats mot Rickard Sandler, ha alltså icke haft något som helst inflytande på hans tillbakaträdande. Det är mig angeläget att fastslå detta och jag beklagar djupt,

105:4

14 dec.1939

att det icke kunnat finnas en utväg för att, utan detta avbrott, bevara ledningen av vår utrikespolitik i Rickard Sandlers förfarna händer. Samlingsregeringen representerar ingen förändring i Sveriges utrikespolitiska kurs." Statsministern upprepade regeringsförklaringens uttalanden om det politiska programmet och fortsatte:"Detta är den väg Sverige från början självmant valt. Den motsvarar en hos vårt folk starkt levande önskan att bevaras från krigets onda, parad med en icke mindre levande vilja att värna vår frihet och vårt oberoende. De känslor, som händelserna i Finland framkallat hos det svenska folket, behöver jag icke tolka. De ha spontant utlöst sig i en villighet att bringa humanitär och materiell hjälp så långt det är oss möjligt. Det är min övertygelse att vi på denna väg utföra en mera gagnande gärning än genom mer eller mindre ostentativa meningsyttringar i form av möten och demonstrationer. Vi bevara därmed också bäst enigheten inom vårt folk. Ingen enskild eller grupp kan göra anspråk på att bättre än den ansvariga riksledningen känna och bedöma förutsättningar och lägen. Vad vi mer än eljest behöva är svensk samling." (Sv.D.)

105:5

14 dec.1939

Förklaring av Sandler.

Den avgående utrikesministern Rickard Sandler har meddelat följande: "Anledningen till att jag för mer än en vecka sedan för konungen och mina regeringskolleger anmält, att jag icke ansåge mig kunna fortsätta som utrikesminister är min från regeringens avvikande uppfattning i fråga om Sveriges medverkan till tryggandet av Ålandsregionens neutralitet samt den vikt jag ur svenska intressens synpunkt tillägger denna fråga. Närmare anser jag mig icke nu böra ingå på denna angelägenhet men är givetvis beredd att göra det som ledamot av riksdagen vid tidpunkt, då regeringen anser ett dryftande av hithörande spörsmål möjligt och lämpligt. Vad i vissa utländska pressorgan förekommit angående min utrikespolitiska orientering är icke sanningsenligt. Enär detta satts i samband med frågan om min avgång må uttryckligen fastställas, att vad sålunda förekommit icke kunnat äga något inflytande på mitt tillbakaträdande, ty frågan härom var genom omständigheterna aktuell, innan den ifrågavarande pressoffensiven sattes igång." (Sv.D.)

Tack till Sandler.

Förre utrikesminister Rickard Sandler fick 11/12 motta följande telegram från finske utrikesministern Tanner:"I en stund då ni, excellens, lämnat svenska regeringen, kan jag icke underlåta att till eder uttrycka ett djupt

105:6

14 dec.1939

tack för det städse förtroendefulla, de bägge folken närmande samarbetet mellan eder och Finlands utrikesledning." (DN)

Nya medlemmar i NF:s råd.

N.F.-församlingen har 13/12 valt de tre icke-permanenta medlemmarna i rådet. Antalet röstande var 38. Till icke-permanenta rådsmedlemmar valdes Sydafrikanska unionen med 36 röster, Bolivia med 35 och Finland med 34 röster. (TT fr Genève)

Resolutionsförslag i NF.

Det av N.F.-församlingen speciellt tillsatta utskottet har antagit det resolutionsförslag, som skall framläggas för församlingens slutgiltiga godkännande vid dess sammanträde 14/12. Sveriges och Norges delegater förklarade, att de godkände texten med förbehåll för sina regeringars samtycke. Förslaget innehåller följande huvudpunkter: 1) Församlingen konstaterar, att Sovjetunionen genom sitt angrepp på Finland kränkt såväl sitt politiska avtal med Finland som Parispakten och artikel 12 i N.F.-akten och att det utan att ha rätt därtill uppsagt det nonaggressionsfördrag som år 1932 slöts mellan Sovjetunionen och Finland och som skulle förbli i kraft ända till slutet av 1945. Församlingen uttalar med anledning härav sin högtidliga förkastelsedom över Sovjetunionens handlingssätt mot den finska staten och riktar en enträgen vädjan till varje förbundsmedlem att ge Finland det materiel-

105:7

14 dec.1939

la och humanitära bistånd som kan åstadkommas samt att avhålla sig från varje handling som vore ägnad att minska Finlands motståndskraft. N.F:s generalsekreterare får bemyndigande att biträda med att organisera detta bistånd åt Finland och att rådföra sig med icke-medlemsstater för eventuellt samarbete. 2) Med hänsyn till att Sovjetunionen trots inbjudan vägrat att inför rådet och församlingen dryfta sin tvist med Finland och därigenom svikit en av de folkförbundsförpliktelser som äro av den allra största vikt för tryggandet av nationernas fred och säkerhet samt försökt motivera sin vägran med att åberopa sig på relationer som den upprättat med en förment finsk folkregering förklarar församlingen, att Sovjetunionen icke blott gjort sig skyldig till kränkning av en av de förpliktelser, som åvila landet enligt folkförbundsakten, utan även genom sitt handlingssätt ställt sig utanför pakten. Rådet är enligt stipulationerna i artikel 16 behörigt att draga de konsekvenser läget kräver och församlingen rekommenderar rådet att träffa sitt avgörande i frågan. (TT fr Genève)

Tyska örlogsförluster.

Brittiska amiralitetet meddelar: Samma ubåt som i Nordsjön siktade ångaren "Bremen" har sänkt en tysk ubåt och torpederat en tysk kryssare.
(TT fr London)

105:8

14 dec.1939

<u>Finlandsdokument till USA.</u>

Alla dokument rörande den rysk-finska konflikten ha bringats till Förenta staternas kännedom för att nämnda land skall bli i stånd att ta ett initiativ i syfte att få till stånd en fredlig biläggning. (TT fr Reuter)

<u>Sjödrabbning vid La Plata.</u>

Den brittiska marinattachén i Buenos Aires har meddelat, att en strid 13/12 ägde rum utanför La Plataflodens mynning mellan brittiska kryssare och tyska pansarskeppet "Admiral Graf Spee". "Admiral Graf Spee" träffades upprepade gånger och tycktes söka skydd på La Plata-floden. Under den häftiga striden, som pågick i fyra timmar, blev brittiska kryssaren "Exeter" skadad och måste dra sig ur striden. De båda andra kryssarna, "Ajax" och "Achilles", fortsatte jakten. (TT fr London)

<u>Ny schweizisk president.</u>

Schweiziska förbundsförsamlingen har vid möte 13/12 med 142 av 158 avgivna giltiga röster valt Pilet Golaz till förbundsrepubliken Schweiz president för år 1940. Förbundsförsamlingen har vidare återvalt de sju avgående regeringsledamöterna Pilet Golaz, Obrecht, Motta, Etter, Baumann, Minger och Wetter. (TT fr Havas)

<u>Kanadas flygvapen.</u>

Kanada har i Förenta staterna beställt 600 Harvard-flygplan samt 750 motorer för det engelska imperiets övningsläger för militärflygare. Ett hundratal flygplan av Harvardtyp samt 125 flygplansmotorer skola tillverkas i Kanada. (TT fr Ottawa)

x

106:1

15 dec.1939

Finsk hälsning till svenska regeringen.

Statsminister Ryti har tillställt statsminister Hansson följande telegram: "Finlands regering hälsar Sveriges nya regering och önskar den lycka och välgång. Vi hoppas, att de band av varm vänskap och gemensamma intressen, som städse förenat Sveriges och Finlands folk skola växa i styrka." (TT fr Helsingfors)

Londonpressen om Sandler.

Att Sandler utelämnats i den nya svenska regeringen uppfattas som ett svaghetstecken av den engelska pressen. Det förtjänar framhållas, att hela den engelska pressen är ense om att utrikesministern avgick trots och icke till följd av den tyska pressens hetskampanj mot honom. (Sv.D. fr London)

Finsk framgång.

Finska högkvarterets kommuniké över läget 14/12 meddelar bl.a.:Vid Suomussalmi använde ryssarna gas. Vid Tolvajärvi har vårt eget angrepp förts till lyckligt slut och 13/12 på kvällen kunde beräknas, att under 3 dagars häftig strid två ryska regementen nästan fullständigt tillintetgjorts. Deras förluster äro oerhörda. Tolvajärviterrängen är nu i våra händer och trupperna förfölja den retirerande fienden. (TT fr Helsingfors)

106:2 *15 dec. 1939*

Viborg tvångsutrymmes.

Från Helsingfors meddelas 14/12:
Viborgs stad kommer att tömmas på hela sin civilbefolkning. Denna skärpta tvångsevakuering har vidtagits, sedan det visat sig, att en del av befolkningen fortfarande icke lämnat staden. Åtgärden har redan påbörjats, och inom 3 dagar beräknar man att ingen civilperson utan speciell skyddstjänst kommer att finnas kvar i Viborg. (Sv.D. fr Helsingfors)

Rysk framgång.

De finska trupperna utrymde 14/12 efter flera våldsamma anfall av manstarka ryska truppavdelningar, som understöddes av stridsvagnar och bombflyg, de båda städerna Salmijärvi och Kolosjoki nära norska gränsen. Innan finnarna drogo sig tillbaka till sina försvarsställningar längre söder ut stucko de samtliga hus i brand. (DN fr Svanvik)

Sovjet utesluten ur NF.

Folkförbundsförsamlingen antog 14/12 rapporten om Sovjets uteslutande ur N.F. 9 av 40 representerade stater nedlade sina röster, nämligen de 3 skandinaviska samt Bulgarien, Kina och Schweiz. Senare blev uteslutningen definitiv genom att rådet antog folkförbundsförsamlingens resolution. Härvid avhöllo sig Grekland, Jugoslavien, Kina och Finland från att rösta. Rapportens antagande föregicks av lång debatt i förbundsförsamlingen, varvid en hel rad representanter för olika stater hade ordet, alla fördömande Sovjets anfall på Finland och prisande detta lands hjältemodiga motstånd.
Hr Undén avgav följande förklaring å Sveriges, Norges och Danmarks vägnar:
"Våra länder ha under många år nära samarbetat med Finland. De nordiska län-

106:3

15 dec.1939

derna ha varit fast beslutna att hålla sig utanför alla stormaktsgrupper och allianser och genom att följa denna grundläggande princip sökt bevara sin fred och sitt oberoende. Det angrepp, för vilket Finland fallit offer, har säkerligen ingenstädes djupare upprört den allmänna meningen än i de övriga nordiska länderna. Våra folk ha också kraftigt lagt i dagen sin sympati för sitt grannfolk, som så grymt drabbats genom händelserna. Vi kunna särskilt bekräfta de konstateranden som i rapporten göras angående Finlands bestämda ansträngningar att även till priset av betydande offer undvika varje tvist med sin mäktiga granne, vilken i detta ögonblick hotar dess frihet och oberoende. Under hänvisning till sina regeringars kända hållning till sanktionerna förklara våra delegationer, att de avhålla sig från att taga ståndpunkt till resolutionen i vad denna avser en åtgärd, som faller inom sanktionssystemets ram. Till slut uttala vi vår djupa övertygelse, att Finland, stärkt genom rättvisan i sin sak, den beundransvärda enigheten hos sitt folk och sin starka nationella vilja, skall återvinna freden med bibehållen självständighet och frihet." Efter debatten tackade finske delegaten Holsti och förklarade, att Finlands öde blir beroende av den hjälp, som den civiliserade världen lämnar landet. "Den önskan ett stort antal länder hysa att giva Finland sitt stöd är", yttrade han, "av största ..

106:4

15 dec.1939

värde." Han tackade vidare församlingen för att Finland invalts i rådet.
(Sv.D. fr Genève)

<u>Tal av Chamberlain.</u>

I sin krigsöversikt i underhuset 14/12 berörde premiärminister Chamberlain ryska anfallet mot Finland. "Finnarna ha försvarat sitt land med det mod och den beslutsamhet som var att vänta av detta tappra folk, och det är tydligt att den finska armén visat sig vara den betydligt bättre krigsmakten i allting utom i antal. Det är för tidigt att försöka komma med några förutsägelser om resultatet av den ojämna kampen, men dess politiska konsekvenser ha redan varit vittgående. Genom sin angreppshandling har den sovjetryska regeringen försyndat sig mot hela världens samvete. Den tyska regeringen har emellertid offentligen ställt sig på angriparens sida, vilken den t.o.m. sökt bistå genom en fräck och våldsam kampanj mot de andra skandinaviska länderna för deras moraliska stöd åt Finlands sak. Vid början av angreppet mot Finland och innan frågan kommit upp i Genève, beslöt brittiska regeringen att för omedelbar export frige leveranser från fabriker i Storbritannien av ett antal jaktflygplan, som finska regeringen var i trängande behov av, och regeringen har även för avsikt att för export till Finland frige annan materiel, som kan vara till hjälp åt den finska regeringen. Frikostig hjälp har också givits av flera europeiska länder, vilka

106:5

15 dec. 1939

tidigare sänt krigsmateriel till Finland och skulle ha sänt mer, om tyska regeringen icke gjort svårigheter ifråga om transiteringen. Vi få aldrig glömma, att det var det tyska angreppet, som banade vägen för det sovjetryska angreppet mot Polen och Finland, samt att Tyskland även nu är den enda nation som i ord och handling uppeggar den sovjetryske angriparen. Vi måste alla ge den hjälp och det bistånd vi kunna åt det senaste offret för dessa förstörande krafter. Men samtidigt är det endast genom att koncentrera oss på vår uppgift att bjuda motstånd mot det tyska angreppet och därigenom angripa det onda i dess rot, som vi kunna hoppas att rädda Europas nationer från det öde som annars måste drabba dem." (TT fr London)

La Plata-striden.

Striden vid La Plata slöt med att det tyska fartyget "Admiral Graf Spee" sökte skydd i Montevideo, dit det anlände svårt åtgånget med 36 döda och ett 60-tal sårade ombord. (TT fr Montevideo)

Inspektören för Uruguays flotta har förklarat, att det tyska slagskeppet "Admiral Graf Spee" får tillåtelse att uppehålla sig längre än 48 timmar i Montevideos hamn, om reparationerna skulle kräva längre tid.

(UP fr Montevideo)

106:6

15 dec.1939

La Platastriden. Från Montevideo meddelas 14/12:
En brittisk flotteskader har nu ankrat i La Plataflodens mynning utanför Montevideo. (TT fr Reuter)

Brittisk jagare kolliderar. Den brittiska jagaren "Duchess" på 1375 ton har sjunkit efter kollision med ett annat brittiskt krigsfartyg, vilket icke fick några skador. (TT fr London)

Tysk prisrätt. Den tyska prisdomstolen höll 14/12 i Hamburg sitt första offentliga möte under detta krig. Domstolen har i de tre saker som tagits upp till behandling hyst den åsikten, att trämassa i så gott som varje form, såväl cellulosa som mekanisk massa, är att betrakta som absolut kontraband. (Sv.D. fr Hamburg)

x

107:1

16 dec.1939

Suomussalmi återtaget. Finska högkvarterets kommunike om läget 15/12 meddelar bl.a.: I Suomussalmi ha våra trupper efter att ha kämpat segt i fyra dagar lyckats avskära de vägar som leda från Suomussalmi kyrka till gränsen. Våra trupper ha åter tagit Suomussalmi kyrkby och drivit fienden tillbaka till västra sidan om Kiantajärvi, där en del blivit kringränd. (TT fr Helsingfors)

Tal av Tanner. Utrikesminister Tanner höll 15/12 ett anförande i radio, vari han direkt vände sig till Molotov både på finska, svenska och ryska. Minister Tanner yttrade bl.a.:"För några veckor sedan underhandlade Paasikivi och jag med er och Stalin. Dessa underhandlingar gällde Sovjetunionens krav på landavträdelser. Ehuru Sovjetunionen icke hade någon laglig rätt att framställa krav av denna art, voro vi å vår regerings vägnar beredda till ganska långt gående eftergifter. Detta gjorde vi för fredens bevarande. Finland å sin sida hade inga önskemål att framföra. Det lyckades oss icke att finna någon gemensam grundval för underhandlingarna, men när vi skildes åt uttalade vi dock å Finlands vägnar en förhoppning om fortsättande av dessa underhandlingar till dess en för båda parterna tillfredsställande överenskommelse blivit träffad.

107:2

16 dec.1939

Underhandlingarna ha dock icke fortsatts. Felet är uteslutande Sovjetunionens, som saknat lust därtill. På det att detta icke ens skulle bli möjligt har ni avbrutit de diplomatiska förbindelserna. Ett medlingsanbud från Förenta staternas regering har ni tillbakavisat. Likaså har ni tillbakavisat en av oss framställd och av Sveriges regering förmedlad hemställan om återupptagande av underhandlingarna, och detta trots att Finlands regering förklarade sig kunna framlägga nya, positiva förslag till lösning av tvistefrågan. Som svar på dessa våra ansträngningar att åvägabringa en fredlig lösning har Sovjetunionen anfallit vårt fredliga land. Bl.a. har därvid civilbefolkningen på ett rått sätt bombarderats samt kvinnor och barn dödats. Slutligen har ni tillbakavisat en hemställan från folkförbundet om avbrytande av fientligheterna och återupptagande av underhandlingarna. Detta är destomera sällsamt som både Sovjetunionen och Finland äro medlemmar av folkförbundet. Genom detta ert förfaringssätt har ni visat, att ni icke vill höra på våra förslag. För att slippa höra på dem har Ni stängt alla dörrar mellan oss. Luften är dock fri. På denna väg, genom radions förmedling, vänder jag mig nu till er med mina frågor. Under våra underhandlingar förklarade ni, att Sovjetunionen med sina territoriella krav icke åsyftar något annat än att trygga Sovjetunionen och framför allt Leningrad mot anfall, som någon stormakt möjligen kunde sätta igång. Har detta varit edert

107:3

16 dec.1939

verkliga syfte? Om så är fallet, hade de på vårt håll gjorda eftergifterna varit tillfyllest för att uppnå detta syftemål. Dessutom ha vi förklarat oss beredda att överväga även längre gående eftergifter. De senare händelserna ha emellertid varit ägnade att bibringa den uppfattningen att Sovjetunionen från första början haft längre gående aspirationer. Det tycks ha varit er avsikt att få hela Finland i ert våld, att återställa Tsarrysslands gränser. Om detta är er avsikt, kan ni vara övertygad om att Finland kommer att försvara sig till det yttersta, ty dess folk vill icke förlora sin självständighet och frihet. Finlands folk kommer aldrig att underkasta sig ett främmande ok, det lönar sig aldrig att försöka detta, icke ens under täckmanteln av sådana "demokratiska" regeringar som ert avlönade biträde Kuusinens. Den åtnjuter icke något som helst understöd i Finland. Bakom Finlands regering och den politik den bedriver står en enig riksdag och bakom riksdagen ett enigt folk. Alla splittringsförsök äro hopplösa. Sovjetunionen har velat framstå som en fredens förkämpe. Den har även förklarat sig respektera de små folkens självbestämmanderätt. När jag nyligen besökte lantbruksutställningen i Moskva, läste jag på väggen till en byggnad Stalins bevingade ord:"Sovjetunionen åtrår icke en tumsbredd av andra länders jord, men den kommer också att försvara varje tumsbredd av sin egen." Det är skäl att i

107:4

16 dec.1939

denna stund rädda detta programmatiska uttalande undan glömskan. Herr Molotov! Hur stämma dessa av Sovjetunionen proklamerade grundsatser överens med det anfall, som ni nu satt igång mot det lilla och fredsälskande Finland? Jag ber er besvara denna fråga. Då vi skildes åt i Moskva, förklarade vi oss beredda att på underhandlingarnas väg fortsätta våra ansträngningar för att uppnå en för båda parter tillfredsställande överenskommelse. Vi äro fortfarande beredda därtill och även beredda att, såsom vi meddelat er, framställa nya förslag. Denna vår beredvillighet beror på vår fredskärlek och vår åstundan att förhindra onödig blodsutgjutelse. Redan krigets första 14 dagar ha givit vid handen, att kriget kommer att bli hårt och kräva många offer. Varför utgjuta blod, så länge alla andra möjligheter ännu icke blivit prövade? Är ni redo att återupptaga förhandlingarna och sålunda i praktiken bevisa att edra principer äro någonting annat än reklamvara? Herr Molotov! Jag anhåller om svar på samma väg på vilken denna min fråga blivit framställd. Om intet svar inlöper eller om svaret blir avvisande, då vet hela världen, som redan nu med häpnad följer Sovjetunionens åtgärder, vilket värde man kan tillmäta Sovjetunionens principer och utfästelser."

(TT fr Helsingfors)

107:5

16 dec.1939

Finland betalar krigsskuld. Finske ministern Procopé överlämnade 15/12 till finansministern Morgenthau en check på 234.693 dollar, vilket utgör halvårsavbetalningen på den finska krigsskulden till Förenta staterna. (TT fr Reuter)

Tysk konfiskation. En av världshistoriens största expropriationer ägde rum 15/12, då industrimagnaten Fritz Thyssens jätteförmögenhet, som sedan månader tillbaka stått under statens förvaltning, beslagtogs av den preussiska staten. Hans förmögenhet består av hans berömda koncern inom järn- och kolbranschen med ett kapital på över 200 milj. mark, av vilka han själv ägde 60%. Dessutom ägde han 20% av aktiekapitalet i ståltrusten Vereinigte Stahlwerke, vilken hittills uteslutande legat i privata händer. (DN fr Berlin)

La Platastriden. Från Montevideo meddelas, att Uruguays regering har givit "Admiral Graf Spee" en frist på 72 timmar. Om den icke efter denna tid lämnat hamnen, kommer den att interneras. (TT fr Reuter)

x

108:1

17 dec.1939

<u>Omkomna sjömän.</u> Av en förteckning som en tysk facktidskrift gjort över den engelska och neutrala handelssjöfartens förluster sedan krigets början framgår det, att enligt hittills föreliggande underrättelser över 2.100 neutrala och engelska sjömän omkommit. Härvid medräknas icke de som avlidit av skador efter utståndna strapatser etc. (TT fr DNB)

<u>Brittiska arbetarpartiets fredsmål.</u> Ledaren för brittiska arbetarpartiet major Attlee höll 16/12 ett tal, vari han bl.a. yttrade: "Arbetarpartiet måste vara klart över sin ställning vad beträffar fredsmålen. Vi stödja icke nationalregeringen, men vi stödja dess hållning gentemot angrepp...Det är av vikt för oss att göra slut på detta krig så snart som möjligt, så att vi kunna åstadkomma en varaktig fred. Vi vilja säkra frihet och social rättvisa i världen. Ingen sann fackföreningsmedlem kan vara isolationist, och detta är mitt svar till dem som fråga varför vi lägga oss i kontinentens angelägenheter." Attlee förklarade i fortsättningen, att arbetarpartiet icke önskar någon "hoplappad fred" utan en fred, grundad på en ny världsordning. Om det ryska angreppet på Finland sade Attlee: "Jag motsätter mig angrepp, även om det kommer från ett folk som själva kalla sig socialister." (TT fr London)

108:2

17 dec. 1939

Tal av Ciano.

Utrikesminister Ciano höll 16/12 ett tal inför den fascistiska och korporativa kammaren och gav då en utförlig skildring av Italiens utrikespolitik under de gångna åren fram till innevarande stund. Förspelet till den tysk-polska konflikten blev föremål för en redogörelse av talaren, som i detta sammanhang förklarade, att Italien och Tyskland voro fullständigt ense om nödvändigheten att göra alla ansträngningar för att för en lång tid bevara freden i Europa. Längden av denna tidrymd angavs av Italien till 3 år, från tysk sida till 4 eller 5 år. Detta finge emellertid icke uppfattas så som om Italien och Tyskland, sedan denna tidrymd förlupit, hade för avsikt att störa världsfreden genom hotelser eller angreppshandlingar. Tvärtom hade deras samarbete till mål upprättandet av en grundval på vilken det i framtiden skulle vara lättare att nå fred och säkerhet i Europa. I varje fall instämde riksregeringen helt med italienska regeringen ifråga om nödvändigheten att icke förrän denna tidrymd utlöpt framkasta några frågor, vilka voro ägnade att leda till ny diskussion. Talaren yttrade vidare, att den garanti som England och Frankrike gåvo Polen emellertid hade till följd att polska regeringen vägrade att gå försonlighetens väg, då ännu stora möjligheter till samförstånd förelågo. Efter långa samtal med Hitler och

108:3

17 dec.1939

Ribbentrop hade utrikesministern fått Tysklands ståndpunkt fullt klarlagd för sig. Inseende att freden endast kunde räddas om man gjorde en gest som garanterade Tyskland att dess goda rätt erkändes trädde Italien in för Danzigs överlåtande till Tyska riket. Vid samma tidpunkt inträffade ytterligare en händelse: det tysk-ryska närmandet. Om detta upplyste greve Ciano, att tyska regeringen med italienska regeringen diskuterat denna fråga redan i april och maj, och man enades då om att gentemot Sovjetunionen bedriva en avspänningspolitik. Härefter gick Ciano in på utbrottet av konflikten mellan Polen och Tyskland och på det sista av Il Duce 31/8 företagna förlikningsförsöket och förklarade därvid att dröjsmålet med svaren från de intresserade makterna samt Storbritanniens ytterligare krav på en utrymning av de redan militärt besatta polska områdena dömt även detta Il Duces sista försök till misslyckande. Ciano erinrade härefter om det italienska ministerrådets beslut av 1/9 att Italien icke skulle vidta några militära åtgärder. Han underströk att detta beslut var bekant för tyska riksregeringen och t.o.m. uteslutande för denna. Den hållning som Italien då intog betydde ett icke-deltagande i kriget, vilket överensstämde med den tyska avsikten att åstadkomma en lokalisering av konflikten och samtidigt strängt höll e sig till överenskommelserna och de mellan Tyskland och Italien existerande ömsesidiga förpliktelserna. Samtidigt erinrade han om att Italien

108:4

17 dec.1939

just till följd av den oerhörda förbrukning av medel som förekommit under de båda krigen i Afrika och i Spanien icke lämnat något tvivel övrigt om att en minimiperiod av tre år vore nödvändig för att återbringa dess rustningar till höjdpunkten. Talaren yttrade vidare:"Eftersom det särskilt talats om Balkanhalvön, bör jag kanske tillfoga, att Italien å ena sidan ånyo ger uttryck åt sin livliga önskan att se fred och ordning bevarad och befäst i Donauområdet och på Balkan, men å andra sidan icke är av den åsikten att bildandet av några block, av vilket slag det vara må, skulle vara till nytta för de däri deltagande länderna eller för det högre målet att främja fredens återupprättande." Till slut förklarade Ciano, att det fascistiska Italien uppmärksamt följer händelsernas utveckling, redo att - om så blir möjligt - ånyo lämna sitt bidrag till fredens återupprättande, men lika oböjligt och fast beslutet att skydda och försvara sina intressen och sin trafik till lands, till sjöss och i luften, sin ära och sin framtid som stormakt.

(DN fr Rom)

x

109:1

18 dec.1939

L.O. mot kommunisterna. Svenska landsorganisationen uppmanar fackföreningarna att inte välja in några kommunister vid sina förestående styrelseval. (DN)

Vädjan av Kallio. President Kallio höll 17/12 ett tal i radio, vari han vädjade till utlandet om aktiv hjälp åt Finland. (TT fr Helsingfors)

Pravdakommentar. Pravda behandlar i en lång ledare N.F:s beslut att utesluta Sovjetunionen. Kärnpunkten i artikeln är att ingen anledning förefanns för N.F. att över huvud sammanträda, eftersom den finska fråga, som stod på dess dagorder, ej existerar i verkligheten. Tidningen analyserar N.F.-mötets förlopp och förklarar, att av de 13 staterna i trettonmannakommittén alla utom Sverige och Norge stått under direkt inflytande antingen av Storbritannien och dess dominions eller av Förenta staterna, och att 9 av dem icke upprätthålla diplomatiska förbindelser med Sovjetunionen. Till slut förklaras, att Sovjetunionen endast vunnit på uteslutningen. "Ryssland är nu icke längre bundet av N.F.-akten och är icke längre ansvarigt för N.F:s föga ärorika handlingar. Sovjetunionen skall med fasthet fortsätta sin politik, som går ut på fred och bistånd åt det finska folket och dess befrielse ur imperialismens kedjor." (TT fr Moskva)

"Admiral Graf Spee" sprängd. Det tyska slagskeppet "Admiral Graf Spee" sprängdes 17/12 i luften av den egna besättningen utanför Uruguays kust. (TT fr Montevideo)

X

110:1

19 dec.1939

Tyska örlogsförluster. Officiellt meddelas i London: En brittisk ubåt rapporterar, att den i Elbemynningen 14/12 sänkt en tysk kryssare av Kölnklassen. Kryssaren eskorterades av 6 tyska jagare. Den engelska ubåt, som lät "Bremen" passera, torpederade kryssaren "Leipzig", vilken förmodligen sjönk, samt skadade dessutom med två torpedskott en tung tysk kryssare. (TT fr London)

Tysk dementi. I Berlin meddelas, att det från London utsända meddelandet att en engelsk ubåt 14/12sänkt en tysk kryssare av Kölnklassen i Elbemynningen är helt och hållet gripet ur luften. (TT fr DNB)

Baser för kontrabandskontroll. Brittiska ministern för den ekonomiska krigföringen meddelar, att en bas för kontrabandskontroll upprättats i Aden för att arbeta jämsides med dem som redan finnas i Medelhavet, nämligen Malta, Gibraltar och Haifa samt i viss mån Port Said. De franska baserna äro Marseille och Oran. (TT fr London)

Terroristdåd i Kroatien. Med anledning av den senaste tidens terroristdåd i Kroatien offentliggöra de jugoslaviska myndigheterna en detaljerad rapport från polisens sida,varav framgår att under tiden från 1/9 21 väpnade överfall med politiska motiv ägt rum. Offren äro både serber och kroater vilka av extremisterna ansetts

11O:2

19 dec.1939

samarbeta med den centralistiska regimen. Angriparna,vilka blott i ett fåtal fall kunnat arresteras, syntes framför allt ha varit medlemmar av den extrema ultranationalistiska gruppen med separatistiska tendenser.

(TT fr Havas)

x

111:1

20 dec.1939

<u>Hjälpen till Finland.</u>

Folkförbundets generalsekreterare har anmodat medlemsstaternas regeringar att meddela, vilka åtgärder de vidtagit för att lämna Finland bistånd i enlighet med folkförbundsförsamlingens rekommendationer. (TT fr Havas).

<u>Ubåtar. sänkta.</u>

Franske marinministern Campinchi meddelar 19/12,att 2 tyska ubåtar nyligen sänkts av de allierades sjöstridskrafter. En av ubåtarna sänktes av den franska jagaren "Siroco". Detta fartyg har redan förut förstört 2 tyska ubåtar .
(TT fr Reuter)

x

112:1

21 dec.1939

La Platastriden. Från Buenos Aires meddelas 20/12:
Befälhavaren å det tyska slagskeppet "Admiral Graf Spee" kommendörkapten Langsdorff har begått självmord. (TT fr Havas och Reuter)

Tal av Chatfield. Ministern för försvarets samordning, lord Chatfield, höll 20/12 ett radiotal, vari han bl.a. yttrade: "Den väntade tyska offensiven till lands har icke kommit. Många ha trott på ett omfattande flygangrepp mot våra öar. Men icke heller detta har blivit av. Ni kunna vara säkra på att då Tyskland icke slagit in på någon av dessa vägar beror det endast på att det icke litar på att vinna någon framgång därmed. Vad Tyskland än säger, har det behov av ett kort krig, och därför är det dess hopp att bryta den brittiska flottans kontroll över tillförseln och söka slå oss på den punkt, där vi äro sårbarast, men samtidigt också starkast - nämligen till sjöss. Tyskland litar härvid huvudsakligen till det illegala bruket av ubåtar och minor."

(TT fr London)

Uppror hotade i Sydvästafrika. Sydafrikas premiärminister general Smuts höll 20/12 ett anförande i sin valkrets. Han yttrade bl.a.:"Om icke sydafrikanska regeringen övertagit

112:2

21 dec.1939

utövandet av polismakten i Sydvästafrika i april månad i år, hade världskriget brutit ut icke i Polen utan i Sydafrika. Efter det regeringen i april fått en allvarlig varning från vederhäftigt håll beslöt den att omedelbart vidtaga åtgärder för att bevara freden och ordningen i Sydvästafrika, där den tyska befolkningen undergick militär utbildning och kunde anses vara redo för vad som helst. Det enda som torde ha hindrat ett krigsutbrott var regeringens snabba ingripande. Tyskland följde i Sydvästafrika samma teknik att underminera folkets oavhängighetsanda som det tillämpat i Österrike och Tjeckoslovakien. Om Tyskland återvunnit Sydvästafrika torde det icke råda något tvivel om att även Sydafrikas frihet inom kort hade varit all. Polisundersökningar hade visat, att Sydafrika under några år utsatts för systematisk propaganda, inspirerad av tyska regeringen. Denna propaganda var avsedd att föra Sydafrika bort från den väg, på vilken det slagit in." (TT fr Reuter)

<u>Amerikanska repressalier mot Sovjet.</u>

I en kommuniké från amerikanska utrikesdepartementet meddelas, att de länder, vilkas väpnade styrkor gjort sig skyldiga till bombardemang och beskjutning av civilbefolkningen från flygplan, icke komma att erhålla tillverkningsrätt, tekniska upplysningar eller materiel som erfordras för framställning av bensin för flygplan. Detta beslut kommer att tillämpas gentemot Ryssland, Japan och Tyskland. (TT fr Havas)

112:3

21 dec.1939

Från Washington meddelas 20/12:

USA beställer stor luftflotta. Amerikanska marindepartementet ~~har hos en flygplansfabrik~~ gjort beställningar på flygplan för 25 milj. dollar. (TT fr Havas)

Massmöte i Tokyo. "Avsluta den kinesisk-japanska episoden" var parollen vid ett massmöte, som 20/12 hölls i Tokyo, i vilket deltogo ett stort antal framstående personer. (UP fr Tokyo)

x

113:1

22 dec.1939

Tal av Ryti.

Vid en pressmottagning 21/12 yttrade statsminister Ryti bl.a.: "Många fakta, som blivit kända under kriget, såsom uppgiften om koncentrering av stora mängder trupper och krigsmateriel i närheten av finska gränsen redan före och under förhandlingarna, bevisa, att Rysslands avsikt inte bara var att utöva påtryckning utan att förbereda ett anfall. Efter krigets utbrott blev det också klart, att ryssarna vid sidan av sina imperialistiska syften även ha för avsikt att rasera den finska samhällsordningen och ersätta denna med det ryska kommunistiska systemet och allt vad detta innebär. Det är självklart, att Finland härvid blott är ett första steg, och att Rysslands strävanden gå vidare. Jag tror inte att vårt försvars framgångar främst berott på vår motståndares svaghet och bristande duglighet eller på kvalitativ eller kvantitativ underlägsenhet, vare sig ifråga om trupp eller beväpning. Våra framgångar ha framför allt berott därpå, att Finlands män och kvinnor veta att försvara sitt eget land och livets högsta värden samt på vår försvarsledning förmåga att genomföra en väl övervägd försvarsplan. Dessutom ha vi kunnat bygga vårt försvar på en fast samhällsorganisation och en stor nationell enighet. Jag hoppas på all den hjälp som kan ges offret för angrepp i enlighet med N.F:s akten, d.v.s. hjälptrupper, vapen, ammunition och annan materiel samt diplomatiskt understöd. Ifråga om frivillig hjälp kan jag inte med större iver önska något annat än att vi skola erhålla penninghjälp och material, men jag vill även uttrycka förhoppningen att allt som gives oss

113:2

22 dec.1939

skall ställas till regeringens och försvarskrafternas fria disposition."
(Sv.D. fr Helsingfors)

Tjeckoslovakiskt utskott. I ett brev till utrikesminister Halifax har förre tjeckoslovakiske presidenten Benesj meddelat sammansättningen av det tjeckoslovakiska 8-mannautskott vilket skall ha befogenhet att representera det tjeckoslovakiska folket och i samförstånd med brittiska regeringen vidtaga anordningar i samband med att en tjeckoslovakisk armé skapas i Frankrike. I sitt svar förklarar lord Halifax, att brittiska regeringen erkänner det tjeckoslovakiska utskottet och att det skall erhålla allt stöd som behöves från regeringsdepartementen. (TT fr London)

Kontrabandskontrollen. Brittiska ministeriet för den ekonomiska krigföringen tillkännager, att 510,000 ton kontrabandsartiklar, som misstänktes vara destinerade till Tyskland, sedan krigsutbrottet kvarhållits av den brittiska kontrabandskontrollen. Intill 17/12 har franska kontrabandskontrollen kvarhållit ca 360.000 ton, varför totalkvantiteten för de allierade uppgår till ca.870.000 ton. Sedan krigsutbrottet har kontrabandskommittén undersökt lasterna på 303 brittiska och 1.228 neutrala fartyg. 66 laster beslagtogos helt och 1.039 frigåvos helt. Mängden av varor som beslagtagas tenderar att betydligt minskas.
(TT fr London) x

114:1

23 dec.1939

<u>Svensk-tyskt avtal.</u> Officiellt meddelas i Stockholm:"Förhandlingar ha 11/12-22/12 ägt rum i Berlin mellan en svensk delegation under ledning av envoyé Richert och en tysk delegation under ledning av ministerialdirektör Walther. Förhandlingarna ha resulterat i en överenskommelse dels beträffande förlängning av det svensk-tyska privatlåneavtalet, dels angående gestaltningen av det svensk-tyska varuutbytet under 1940." (Sv.D.)

<u>Ny norsk försvarsminister.</u> I norska konseljen 22/12 har försvarsminister Monsen beviljats avsked av hälsoskäl. Till statsråd och chef för försvarsdepartementet utnämndes samtidigt överste Birger Ljungberg. (TT fr Oslo)

<u>Finsk krigsöversikt.</u> Chefen för finska generalstabens operativa avdelning lämnade 22/12 de utländska tidningskorrespondenterna en krigsredogörelse. Han yttrade bl.a.: "På Karelska näset har finnarnas verksamhet varit av uppehållande natur. De områden som ryssarna besatt voro från början avsedda att vid behov utrymmas. Fienden har enbart på Näset satt in över 1.000 stridsvagnar, varav över 250 antingen förstörts eller fallit i våra händer. Fienden har i mycket hög grad satt sin tillit till motoriserade och mekaniserade avdelningar och angreppen skedde vid en tidpunkt och under förhållanden i övrigt, som lämpade sig för användning av motoriserade stridskrafter. Marken var nämligen frusen och bar.Norrut från Ladoga till Petsamo ha ryssarna med ansenliga styrkor an-

114:2

23 dec.1939

fallit längs alla vägar som leda in i Finland, i ~~genomsnitt med en division~~ längs varje väg. ~~Dessa styrkor ha finnarna~~ låtit tränga in, delvis ganska djupt, men överallt har ryssarnas framryckning hejdats precis på det ställe, där den finska avdelningarna fått order att stoppa dem. Detta äger giltighet utom beträffande de två nordligaste frontavsnitten. I riktningen Petsamo ha fyssarna avancerat, men vi anse icke detta avsnitt ha någon väsentlig betydelse. Vad luftstridskrafterna beträffar är att märka, att de meterologiska förhållandena i Finland från krigets början varit särdelse ogynnsamma för det fientliga flyget." (Sv.D. fr Helsingfors)

Överläggning Japan--USA.

Japans utrikesminister Nomura hade 22/12 en ny överläggning med amerikanske ambassadören om de frågor som intressera de båda länderna. I den kommuniké som utsändes efter överläggningen heter det, att från båda sidor givits prov på ett samförstånd som kan gynnsamt påverka lösningen av de diskuterade frågorna. Överläggningarna komma att fortsättas. (TT fr Tokyo)

x

115:1

24 dec.1939

Finsk krigsrapport.

I finska högkvarterets kommuniké över läget 23/12 meddelas bl.a.: Striden vid Ägläjärvi slöts 22/12 med nederlag för fienden. En del av de fientliga styrkorna blevo kringrända och gjorde rasande motstånd och blevo till större delen tillintetgjorda, medan återstoden gav sig till fånga. Ägläjärviterrängen är nu helt i våra händer och vi avancera vidare. Under striderna vid Tolvajärvi och Ägläjärvi ha över 600 fiender tagits till fånga och 2.000 man stupat. (TT fr Helsingfors)

Rysk krigsrapport.

Militärdistriktet Leningrads generalstab offentliggör 23/12 en kommuniké om de militära operationerna i Finland under de gångna tre veckorna. Däri heter det bl.a.: I Nordfinland ha de sovjetryska trupperna efter besättandet av hamnen i Petsamo 1/12 trängt fram 130 km mot Finlands inre. På Uleåborgfronten ha de ryckt fram 150 km, på Serdobolfronten 80 km och på Viborgfronten 64 km. Sovjettrupperna ha förlorat 1.823 i döda och 7.000i sårade 2.200 döda finnar ha påträffats i det av de sovjetryska trupperna besatta området. Finnarnas förluster i sårade uppskattas till över 10.000. Det finska området erbjuder stora svårigheter för truppers anmarsch. Större vägar saknas, terrängen är kuperad, skogarna ogenomträngliga och de många sjöarna med smala passager emellan äro svåra att komma till rätta med. I terrängen finnas försvarslinjer byggda i armerad betong, artillerinästen och kulsprute-

11532

24 dec.1939

ställningar med skyddsrum för trupperna i armerad betong. Under 4 år har Finland byggt dessa befästningar, understött av tre stora främmande stater. Dessa ha sinsemellan stridit om inflytande i Finland för att få en utgångspunkt för ett angrepp på Leningrad och senare på Moskva. Den sovjetryska armén har haft kännedom om dessa svårigheter i Finland och har aldrig trott att den skulle kunna avfärda de finska trupperna med ett enda blixtsnabbt slag. Karelska näset är det svåraste avsnittet, då det är späckat med befästningar. (TT fr DNB)

<u>Brittisk minering.</u>

Brittiska amiralitetet utsände 23/12 en kommuniké, vari det heter:"Tyskland har gjort sig skyldigt till att utan föregående varning utlägga automatiskt förankrade minor i Nordsjön utanför territorialvattnen och utanför den engelska kusten. Med anledning härav meddelar amiralitetet, att det är dess avsikt att lägga minor för att bättre skydda fartyg som navigera i Nordsjön utanför Englands och Skottlands kuster." (TT fr London)

<u>Amerikansk neutralitetsdeklaration.</u>

Förenta staterna och 20 andra amerikanska republiker utsände 23/12 en gemensam deklaration om sin neutralitet, innebärande en protest mot brittiska, franska och tyska krigsfartygs operationer i farvattnen vid den amerikanska

115:3

24 dec.1939

kontinenten. I deklarationen meddelas, att konsultationer omedelbart skola inledas i syfte att skärpa den amerikanska kontinentens neutralitetsregler därhän, att krigförandes fartyg skola förhindras att intaga bränsle eller utföra reparationer i amerikanska hamnar för den händelse fartygen begått krigshandlingar inom den upprättade säkerhetszonen. (TT fr Reuter)

x

116:1

25 dec.1939

Påvens julbudskap.

Påven har 24/12 i ett uttalande fördömt våldspolitiken och särskilt det ryska angreppet mot Finland. Grunderna för en rättvis fred, säger han vara följande: 1)att säkerställa alla nationers rätt att leva och deras oavhängighet, vare sig de äro små eller stora, 2) för att denna ordning skall bli varaktig böra nationerna befrias från den tryckande kapprustningsbördan, 3) juridiska institutioner måste garantera att avtalen bli lojalt genomförda, så att fredsfördragen icke få en godtycklig, ensidig tolkning, 4) en punkt som särskilt måste tagas i betraktande rör nationernas och etnologiska minoriteters behov och berättigade krav, som böra uppfyllas, eventuellt genom en klok och acceptabel revision av fördragen, 5) de som styra folken måste vara besjälade av ansvarskänsla, strävan efter rättvisa och kärlek till nästan.

(Sv.D. fr Rom)

x

117:1

26 dec. 1939

Denna dag har intet stoff ansetts böra medtagas i kalendariet.

118:1

27 dec.1939

<u>De allierades förluster.</u> 30/11 voro de franska förlusterna sammanlagt 1.434 döda inom alla vapenslag därav 1136 vid armén och 256 vid flottan. 21/12 uppgingo de brittiska förlusterna till 2511 döda, därav 2070 vid flottan och 438 vid flyget.

(TT fr Paris)

<u>Japansk rapport.</u> Enligt officiellt meddelande i Tokyo har den kinesiska "vinteroffensiven" slutat med ett nederlag för kineserna, som uppges ha förlorat 11.000 man vid sina angrepp mot Hankou, Wutsjang och Janjang och som nusägas ha blivit tvingade att retirera. De japanska förlusterna i döda och sårade beräknas till 2.000 man.

(TT fr Reuter)

x

119:1

28 dec.1939

Svensk-engelskt avtal.

Enligt vad svenska utrikesdepartementet meddelar har en krigshandelsöverenskommelse träffats mellan Storbritannien och Sverige. Överenskommelsens syfte är att anpassa förefintliga svensk-engelska handelsöverenskommelser efter rådande krigsförhållanden och att i den mån dessa förhållanden så medge åvägabringa att handeln mellan de båda länderna upprätthålles i normal utsträckning. För att medverka till en smidig tillämpning av överenskommelsen kommer en blandad regeringskommission att tillsättas. (DN)

Tokyoregeringen uppmanas avgå.

Från Tokyo meddelas 27/12.
En grupp på omkring 250 ledamöter i japanska underhuset har inlämnat ett misstroendevotum mot kabinettet. (TT via Berlin)

x

120:1

29 dec.1939

Finsk krigsrapport. Finska högkvarterets kommuniké 28/12 meddelar bl.a.: På Näset fortsatte fienden sitt anfall över Suvanto mot Kelja hela natten till 27/12. På förmiddagen 27/12 slogs fienden, som lyckats komma över Suvanto, tillbaka vid ett motanfall. I det handgemäng som uppstod förintade våra trupper två fientliga kompanier. I trakten av Summa angrep fienden på 6 olika punkter. Alla angreppen tillbakaslogos. Norr om Suomussalmi runt om Kiantajärvi pågick kampen hela dagen. (TT fr Helsingfors)

Censur i Moskva. Ryska utrikeskommissariatets pressavdelning meddelar, att förcensur för alla pressmeddelanden från utländska korrespondenter i Moskva återinföres från och med 29/12. Censuren, som tidigare varit gällande många år i Sovjetunionen, upphävdes i maj omedelbart efter det Molotov blivit utrikeskommissarie. (TT fr DNB)

Påvebesök. För första gången på 69 år har påven avlagt besök hos Italiens konung. (Sv.D. fr Rom)

USA:s krigsexport. Enligt amerikanska utrikesministeriets statistik nådde exporten av krigsmateriel från Förenta staterna under november 1939 en sammanlagd siffra av 5.143.000 dollar. Härav exporterades till Kanada materiel för 540.000, till

120:2

29 dec.1939

England för 701.000, till Frankrike för 2.149.000, till Holland för 927.000 samt till Argentina för 221.000 dollar. (TT via Berlin)

Kinas tillförselvägar. Japanerna tillkännage, att attacker igångsatts mot Kinas tillförselvägar, varvid kinesiska baser vid Indokinas gräns och järnvägen söder om Kanton förstörts. Våldsamma flygangrepp ha företagits mot Lanchow, över vilken ort vapentillförsel från Ryssland äger rum. (Sv.D. fr Tokyo)

Japans politik. Premiärminister Abe har för pressen ifråga om Japans utrikespolitik framhållit, att hans regering önskar undvika en ogynnsam utveckling av relationerna med Förenta staterna. Premiärministern förklarade vidare att hans kabinett hade bildats främst för att föra Kinaaffären till slut. Han förebådade, att en kinesisk centralregering under Wang Ching-wei skall bildas. (TT fr DNB)

x

121:I

30 dec.1939

Finsk protest i Tallinn. Finska regeringen har protesterat hos estniska regeringen mot att flera ryska jagare ligga i Tallinns hamn. Estniska regeringen har framfört en motprotest med anledning av bombardemanget av den estniska ön Waindlo, vilket enligt estniska regeringens åsikt utförts av finska flygare.(UP fr Tallinn)

Tysk-estniskt avtal. I Helsingfors meddelas från Tallinn, att den konferens som i Berlin föres mellan estniske ekonomiministern Sepp och tyske finansministerna Funk nu lett till samförstånd mellan de båda staterna. Estland skall enligt den uppnådda överenskommelsen förse Tyskland med livsmedel, timmer,råolja och sprit i utbyte mot tyska fabriksvaror. (UP fr Helsingfors)

Tysk protest. Tyska riksregeringen har till de i mandatutskottet representerade neutrala länderna och till Englands och Frankrikes regeringar riktat en protest mot att England och Frankrike begagna sig av de till dem överlämnade mandatområdena för sina krigsmål. (TT fr DNB)

Engelskt slagskepp torpederat. Brittiska amiralitetet har 29/12 utsänt följande officiella tillkännagivande: Ett torpedanfall har av en ubåt vid Skottlands västkust företagits mot ett brittiskt slagskepp av "Queen Elizabeth"-klassen. En del skador uppstodo och tre man dödades. Slagskeppet är välbehållet och fortsätter sin kryssning för egen maskin. (TT fr London)

x

122:1

31 dec.1939

<u>Nyårsupprop från Hitler.</u>

Rikskansler Hitler har vid årsskiftet utsänt ett upprop till det nationalsocialistiska partiet,vari det bl.a. heter: "En sak äro vi alla medvetna om: den judisk-kapitalistiske världsfienden, som bekämpar oss, känner blott ett mål. Det lyder: Tysklands och det tyska folkets förintande. Det är deras mål att utrota det tyska folket som sådant, upplösa riket och därmed förstöra det. Det tyska folket har icke velat denna kamp. Redan den första fasen i konflikten har visat två ting, nämligen för det första att man icke ens vågade anfalla den tyska västvallen, samt för det andra att överallt där tyska soldater kunde mäta sig med sina motståndare rättfärdigades på nytt de tyska soldaternas rykte och våra vapens anseende. Må året 1940 bringa avgörandet. Det skall, vad som än må komma, vara vår seger. Allt som under denna tid kräves i offer av enskilda kan icke jämföras med den insats, som hela den tyska nationen gör eller med det öde som skulle hota Tyskland om Versaillesdiktatets upphovsmän än en gång finge makten. Vi ha därför ett tydligt krigsmål: Tyskland och dessutom Europa måste befrias från det våld och ständiga hot som härrör från forna tiders och det nuvarande England Denna gång måste vapnen slutgiltigt slås ur händerna på dem som hetsat till krig och förklarat krig. Vi kämpa för uppbyggandet av ett nytt Europa, ty vi ha till skillnad från hr Chamberlain den åsikten att detta nya Europa icke

kan skapas av de ålderstigna krafterna hos en värld, som är på förfall, icke av de så kallade statsmän som icke ens i sina egna länder kunna lösa ens de enklaste problem utan att blott de folk och krafter äro kallade att återuppbygga Europa som genom sin hållning och sina hittills utförda prestationer själva kunna göra anspråk på att vara unga och produktiva. Framtiden tillhör dessa unga nationer och system. Den judisk-kapitalistiska världen skall icke överleva det tjugonde århundradet." (TT fr DNB)

"Athenia"-affären ej utredd.

Rörande undersökningen beträffande sänkningen av ångaren "Athenia" har utrikesminister Hull förklarat, att amerikanska regeringen fortfarande hoppas att ytterligare detaljer skola framkomma, så att regeringen kan avgiva ett definitivt utlåtande i saken. (TT fr Reuter)

Nederlag för japanerna.

Enligt kinesiska fältrapporter från Kuangtung 30/12 ha de kinesiska styrkor som hålla på att hejda den japanska offensiven vid Kanton-Hankaubanan tillfogat japanerna ett allvarligt nederlag. (TT fr Reuter)

x